

Franckesche Stiftungen zu Halle

Eesti-Ma Rahwa Koddo-ning Kirko-Ramat

Aastal, 1735

Eesti=Ma Rahwa Luhhikenne Palwe=Ramat

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-188152

Eesti-Ma Rahva
Lühhikenne

Balwe=Raamat;

Seal sees on

Hommiko-Ohto-Kirrifo-ja
muud Faunid Palved/

Mis

üks wagga Risti = Innimenne
Iggapääow ja iggal aial omma
Hinge kassuks woib tehha.

Trüktitud 1735. August

Joann. Ram. IV Peatük. 24 salm.

Jummal on üks Waim, ning, kes tedda
kummardawad, peawad tedda wai-
mus ning töes kummardama.

Matteus. Ram. VI Peatükkis.
6=8. salmisti sadit.

Rui finna Jummalat pallud, siis
minne omma kambri / ja panne omma
uks finni, ja pallu omma Issa, kes
sallajas on; ja sinno Issa, kes sal-
lajas näab, mäksab sulle aivwalif-
fult.

Agga kui teie Jummalat pallu-
te, ei pea teie mitte paljo lobbisema
nenda kui need pagganad, sest nem-
mad arwawad, et neid kuultakse om-
ma paljo lobbisemisse pärast.

Sepärrast ärge sage mitte nende
sarnatseks, sest teie Issa teab, mis
teil tarvis on, ennego teie passute.

Armas Söbber.
Sed kallid kässud ning töötussed, mis läbbi Jummal on käsknud palvet tehha, ning töötanud kuulda, peatwad meile mainitsusseks ollema, et meie omma sure hingé häddä püame õite tunda, ning omma helde Jummala käest abbiotsime. Temma on armolinne ning helde, ning tahhab meid aidata, temma on feigewäaggeram ning voib meid aidata. Surem hulk mõtleb, et nemmad ei moista luggeda eggia palvet tehha, sepärrast ja- wad nemmad palvet mahha, ning ei sa sedda armo, mis Jummal heal meel neile tahhab anda. Nemmad mõtlevad, et Jummal illusad ning targad sannad tahhab, ning et palve vägga raske assion; se läbbi tewad nemmad ennestele suurt tahjo. **S**est, mis Jummal paljo holisb väljaspidistest sannust, kui temma meie süddame pohja issi läbbikatsub ning árratunneb? Temma teab ning moistab nende häddaliste sallajamad mõtted ning öhkamised. Sepärrast moistab feige rumma- lam innimenne palvet tehha, kui temma omma häddä sees feigest süddamest Jummala pole öhfab, ning Jesusse párrast abbi pallub nisugguste sanna dega, mis häddä issi öppetab, seit se pal- we on Jummala mele párrast, ning kuluks tem- malt heldeste. Kõrged ning hoepliskud sannad tun- nistawad ühhest kõrgest süddamest, sedda ta wi- fab. Sepärrast pea ennam murret süddame kui sannade párrast, et sinno palved ning öhkamis- sed ühhest pattustpoörjast ja usklikust süddamest tullesksid.

üls

üks raske assi on se palve neile, kes sedda vat-
tust ello armastavad, ja ei tabha Jummala pole
ennast põõrda. Sest kuida woib üks innimenne,
kes hääda sees ep olle, appi hüda, kui temmale
mitte abbi tarwis ei lähhå? nenda ka kuida woib
üks innimenne, kes omma patto hääda ei tunne,
digest süddamest luggeda? sest et temma ei tea
sedda hääda, mis sees ta ellab, ja ei tunne, eggas
ussu sedda abbi ja walmolikko önnistust, mis
temma omma Jesusse käest woib sada. Se pär-
rast palu omma Jesust, et sinna sedda suurt
hääda, mis sees finno hing patto ja nende wai-
molikko waenlaste pärast ellab, ennese sees õlete
teäda saad, ful sesinnane hääda tundminne saab
teggema, et sa ilma öppetamatta moistad luggeda,
ja öhkamissega allati omma Jesusse pole kissenda-
da, senni kui temma omma armoga sulle abbiks
tulleb.

Need palmed, mis sinna siit ramatusi leiad,
peawad sinnule öppetusseks ning juhhatamissels
ollema; et sa ka issi öppid omma ennese sannade
ning öhkamistega Jummala käest abbi otsima ka
omma ihholikko tö jures.

Pühha Waim on keigeparras öppetaja,
kes õiget palvet, mis Jummala mele pärast on,
sinno süddamesse sütab; ilma temmata ei voi sin-
na mitte süddamest Jummalat palluda, kui püh-
ha Paulus öppetab Rom: rahw. ram. VII peat.
26. salm: Se pühha Waim tulleb meie nöd-
rustele meile appi, sest meie ei tea mitte,
mis meie peame palluma, nenda kui kohhus

on; agga sesamma Waim pallub meie eest öhkamistega, mis ükski ei woi ülesrägida. Kui Jummala Waim sind hirmutab sinno pattude párrast, siis sa öppid tössised pattust, podormis, se palwed teggenia, ning kui temma sinno kürba süd. Dant Jummala armo ja pattude andeks, andmissee, ga römustab, siis sa meistad ommas palwes Jummalat römoga kita ning tånnada.

Keik innimes sed peawad ful luggema, agga keit ei kolba palwele. Nende palwed tahhab Jummal kuulda, kes omma pattude párrast hirmo ennese sees tundwad, omma endist pattust ello wiikawad ja Jesusfest üksipäinis abbi otsiwad; Need. sammad öppiwad meie Issanda Jesusse pühast Issa meie palwest, mis ja mil wisil nemmad peawad õiete Jummalat palluma. Sest se kallis palwe öppetab Jummala rigi asjad kui ülemad annid keige-essite palvettega tafkanoudma, sils annab Jummal pealegi, mis ihho toidussels tarvis lähhäb.

Se palwe, mis su sannaga tehhasse, on hea, kui se süddamest tulib, kui südda sedda himmustab, mis su pallub; agga kes aiawiteks ehk wisi párrast ja üksipäinis omma molkadega lobbiseb, se ei sa ommaist palwest ühtegi kasso, waid suremat hukkatusf sesamma liajulgusse párrast, et temma karwala süddamega ja ilma kindla ussota wottab Jummalat palluda. Se párrast mainitseb Jakobus ommas ramatus i peat: 6-8 salmisti sadik: Se innimenne pallugo uuskus, ja argo olgo mitte kahhe wahhel; sest kes kahhe wahhel on, se on merre laene sar-

sarnane, mis tulest aeta kse ja kaksipiddi heide-takse. Sest argo mottelgo sesamma innimene, et temma middagi Issanda kkest saab-uks kahhe suddamega mees ei olle kindel keige omma tede sees.

Separrast on se uks õige palwe, kui sinna puhha Waimo läbbi omma suddame hilmoga Jummal pole öhfad, ning temmaga suddame ning suga konneled, kui uks laps omma Issaga, ehk orri omma Issandaga. Kui sinna ommas suddames heal melel Jummala peale mottled, sannadega ehk sannaata, siis on se uks õige palwe, ning Jummal on töötanud sedda kuulda. Kui ühhell lapsel middagi pudub, siis passub temma ni hästi, kui temma moistab, ning wannemad ei holige illusist sannadest. Agga Jummal on ilmaotsata heldem kui iholikud wannemad; temmal ep olle ka illusid sanno tarvis, temma ei holige neist; waid uks sudda, mis ilma karvalusseta on, temma sanna ussub, temma käest abbi otsib ning otab, se on temma mele párrast. Temma teab ning moistab keik, mis meil tarvis on, enne kui meie passume; temma woib ning tahhab fa paljo ennam tehha ülle sedda, mis meie passume ehk moistame. Kui meie Jummalaga ommas palwes öppiksimme rági, ma kui uks laps omma emmqga, kül meie siis pea saaksime tunda, kui helde ning armolinne meie Jummal on. Agga kui meie palwed ning öhka-missed Jummala mele párrast peawad olema, siis pead sinna fa öppima keik wiikama, mis Jummal kelab; fest kuida woib Jummal sinno pal-wet kuulda, kui sinna veel tahhad sedda armas-

lada, mis Jummal ei salli. **S**est nenda on kirjotud Joannesse ramatus IX peat: 31 salm. Meie teame, et Jummel pattusid ei kule, waid kui Regi Jummalakartlik on, ning teeb temma tahtmist, sedda kuleb temma. **S**epärrast ütleb ka se saur Jummal: **E**s. I, 16-19 salm. Peske, puhhastage ennast, saatke årra omma kurja tö minno silma eest; jätke mahha, mis pahha on; öppige head teggema; noudke õigusttakka; aitke neid, kennele üllekohhus(ehk liga)süninib; moistke õigust waeste lastele/ning seisuke lesked eest, tulge siis ning lätki kohtusse, ütleb se Issand: et teie pattud kül peaksid ollema punnased, siiski peawad nemmad ni walgeks sama kui lummi, ning et nemmad peaksid ollema wågga punnased, ommeti peawad nemmad walge willa sarnatseks sama. **S**epärrast kui sinna nüüd taahhad, et Jummal peab sinno palwed kuuema ning sind aima, siis peab se sinno sute murre ollema, et sa leikist pattust omma Jesusse pole ennast pôrad, ja usklikko süddamega temma nîmmel sedda taewast Issa pallud. Agga se pallub Jesusse nîmmel, kes issiennast omma pattude pârrast wiikab, ning ei arva ennast middagi hea wåårt ollerwad, agga Jesusse waggadusse ning falli lunnastamisse peale lodab, ja selle pârrast üksipâainis Jummalala käest kelsi ning abbi otab. **G**esuggune astub Jesusse sees ning Jesussega omma palwega Jummalala ette ning pallub issiennese, omma üllematte, wanne-matte, suggulaste, hâddaliste, waentaste ja leiki-de

de innimeste eest, ning Jummal wottab Jesusse
pärrast sedda palvet kuulda ja annab, mis nен-
da Jesusse nimmel pallutakse.

Gel wiſil, armas risti-innimenne, vallu nüud
Jummalat issiārranis, et temma sinno süddame
ennam ning ennam ümberpörafs ja nisugguse mele
sulle annaks, et sinna ikla armastad, mis Jummal
armastab, ning wihkad, mis temma wihkab, ning
ussud mis temma neile on töötanud, kes temma san-
na kuulwad ning tedda armastawad. Kui sinna
nuud Jummalat tännini ei olle nenda armasta-
nud, siis wotta warfi se kindla nou piddada, et
sa eddespiddi ühtegi ennam ei tahha armastada
kui omma Jesus, ning sedda, mis temma mele
pärrast on. Ning ehk kül finno furri südda,
furrat, ning ma-ilm sind püürdwad keelda,
siis ärra vässi mitte ärra pallumast ning Jum-
mala töötust uskmast; siis saad sinna rõmoga tun-
da, et se on tössi, mis meie helde Jesus ütleb:
Kes ial pallub, se saab, kes ial otsib, se leiab
kes ial koppatab, sellele tehakse lahti: se on,
temma palvet kuluks. Armolinne Jum-
mal juhhatago sind töe sisser.

Amen.

Jesus

Ufs Palwe, mis sees meie
pallume, et meie ommad pal-
wed süddamest woiksume
tehha.

Sh! taewane Issa / armolinne
Jummal, minna ollen ufs pat-
tune mulla-tük, ning ep olle
wåårt, et ma ommad käed ning silmad
taewa pole töstan sind palluma; agga et
sinna issi meid olled kästnud palluda; ol-
led meile ka tootanud, et sa meie palwed
tabhad kuulda, siis tean minna, et mo
palwed Jesusse Kristusse pârrast sinno
mele pârrast on. Aita siis, armolinne
Jummal, et minna öppin diete Jesusse
nimmel waimus ning töes palluma. Li-
guta minno süddant, oh helde Issa om-
ma sormega, tühjenda seddasamina keigest
tühjast möttest. Pühhitse minno su, ning
panne issi need sannad minno kele peale/
mis

mis ma sinno eite pean üllesrägima.
 Panne mo silmad ning förwad tinni, et
 ma ühtegi ei nā, eggatule / mis sūn ilma
 pael on, waid et südda, meel ja mótted
 woitsid taewa pole minna. Kule sūs ka
 iggal aial minno pálwed, ning peästa
 mind feigest häddast Jesusse Kristusse
 párrast, Amen.

Homiko-Palwe.

Oh! helde, armolinne, feigewåggewen-
 ne Jummal, meie Issanda Jesusse
 Kristusse Issa, minna tånnan sind fei-
 gest süddamest, et sinna mind minnewal-
 õsel olled armolikult hoidnud, et minno
 hinga waenlased mind ei woinud hukkada
 eggatule. Sinno nimme ollen min-
 na ommaast ihholikkust unnest üllestous-
 nud, sinno pole pöran minna ennast wi-
 vitamatta, seft et sinna ükepäinis mind
 olled lonud ja lunnastanud, ja sinna üks-
 nes woid ka omma pühha Waimo läbbi
 mind ueste lúa ning pühhitseda. Ärra-
 ta mind ka nüüd ning järgeste ülles wai-
 molikkust patto unnest, et minna páaw pá-
 walt woitsin diete moista, kui suur minno
 ruummalus on mo pattuse sündimisse po-
 less/

lest, ning kuida minno furri süddä itta
 pñab need kadduwad, ilmalikkud annid
 ning himmud, suremaks ning kallimaks
 piddada / cui need waimolikkud annid
 ning himmud. Anna mulle, armastae-
 wane Issa, armo / sedda minno suur
 foggedust tunda ning tahhetsesta, ja peas-
 ta mind fest hirmsast rummalussest. An-
 na ning kaswata minno sees ðiget usko,
 waimosikko tarkust ning wågge, iggapå-
 wa sinno sanna hästi tåbhele panna, sed-
 da ükspäinis uskuda, ning wihtada teit
 furjad nouud, mis furratist, furjaist in-
 nimestest ning minno furjast süddamest
 mulle antakse, et minna sinno armo ning
 iggapåwase tahhetsemisse ja pattusppöör-
 misse läbbi woitsin omma wanna furja
 süddant surretada felge pattude ning fur-
 ja himmudega. Sepärrast hoia mind,
 feigewåggewam önnisteggia felsinnatsel
 páwal furrati kiustusse eest, et temma
 mind needmisze ning wandmisze, liajo-
 misze, wargusse, laiskusse, petmisze, san-
 nakuulmatta ello ja mu pattude läbbi
 omma wörkude sisse ei sa, eggas se läbbi
 minno waese hingé årra ei hukka. Pühit-
 se mind agga, kallis pühha Waim, et se
 uus innimenne, eht uus südda, meel ning
 mötte

móttte iggapååw woiks ettetulla, ja ei
 mitte filmakirjaks innimeste nähhes, waid
 Jummal a ees ðigusse ning pähha ello sees
 ellada. Aita mind siis ka, armas taewa-
 ne Issa, et ma omma tööd teen ei mitte
 filmakirjaks, kui se, kes innimeste mele
 parrast püab olla, waid et ma woitsin
 omma wannematte sanna kuulda, wagga
 suddamega Jummalat kartes ning hea
 melega tehha, mis nemmad kästiwad. An-
 na mulle armo, et minna ka nende sanna
 wottan kuulda, kes wägga walsjud on, ja
 mind liga tõga waewawad / et ma nisug-
 guste wasto ei nurrise, waid findlaste us-
 sun, et ka se minno heaks peab tullema, kui
 minna fannatlik ollen, fest et feit peab
 heaks tullema neile, kes Jummalat ar-
 mastawad. Juhhata mind nenda, armas
 taewane Issa, tanna ning iggal aial, et
 feit minno móttte, teggo ning ello woiks
 sinno mele parrast olla. Sinno holeks an-
 nan minna omma hing ja ihho, wanne-
 mad, suggulased, keige-ennamiste feit
 waggad risti-innimessed; sinno pühha
 Waim wallitsego mind, sinno pühha In-
 gel olgo minno jures, et se furri waenlane
 minno peale ei sa woimust, Amen.

Dhto

Ohto-Palwe.

Oh! helde, armolinne, feigewåggewen-
 ne Jummal, meie Issanda Jesusse
 Kristusse Issa / sind tånnan minna fei-
 gest súddamest / et sinna mind minnewal
 påwal omma sure armo ning wæ läbbi
 olled hoidnud ning faihsnud / et kurrat
 omma kawwalussega mind ei woinud
 hukkada. Minna ei olle mitte wåårt fei-
 ge se armo, mis sa minnule norelt pôl-
 welt ning fa tånnapååw olled teimud.
 Mis tånnو woin minna sinnule se eest an-
 da? Paljast sannast ei holi sinna mitte,
 waid sinna útied: anna, mo poeg, mo tüt-
 tar, so súdda minnule, ning olgo sinno
 te eht tahtminne minno mele párrast.
 Minno helde Issa, sa tead, missuggune
 furri súdda mulon, se ei tahha mitte sin-
 no teed armastada, waid ikka laia tee
 peálkäia, mis hukkarusse sisse satab. Wot-
 ta sedda furja súddant minno seest, ning
 parranda pååw páwalt minno eksitussed/
 ning te mind ðige usso läbbi folbawaks/
 et minna omma patto hådda súddamest
 tunnen, kahhetzen, ning omma önnisteg-
 gja Jesusse Kristusse pole kowwaste hoi-
 an,

an, kes ükspāinis wāggew on minno pat-
 to hawad parrandama / ning minno ih-
 ho ning hinge pūhhitsema. Tulleta minno
 mele, et, kui se tānnapāwane pāāw on
 lōpnud, nenda ka minno ello pāwad pea-
 wad otsa sama, ning et sinna siis iggaūh-
 hega tabhad arro piddada/ kuida temina
 siin ilmas on ellanud, ning temma kätte
 maksta sedda mōda, kui iggaūks saab tei-
 nud, olgo hea eht kurri. Anna mulle se-
 pārrast iggapāwa pūhha murret minno
 hinge eest piddada, et minna woiksin tān-
 na ning igga õhto omma wiggadussed
 ning efsitussed sulle sūddamest üllestun-
 mistada, ning nende wasto abbi otsida
 ning leida. Oh Issand! mainicse mind
 allati sinno pūhha Waimo läbbi. Anna
 mulle andeks Jesusse Kristusse minno
 Issanda pārrast keit minno efsitussed ja
 pattud, mis on teādawad eht teādmatta,
 misga minna sinno wasto ollen efsinud,
 ning puuhasta minno sūdda neist armo-
 likult. Hoia mind selsinnatsel õsel feige
 patto furja ning kabjo eest, ning ārrata
 mind home warra ülles, et minna ue pā-
 waga woiksin ue ello sees kāia, feigest
 lihha ning waimo rojussest pūhha Wai-
 mo abbi läbbi ennast puhtats tehha ning
 sedda

sedda pühbitsemisi lõppetada Jummala
kärtusses, Jesusse Kristusse minno önnis,
teggia párrast, Amen.

Homiiko-Palwe Pühhapáwal.

Hoh! keigewåggewam Jummal ning
Issa, Ma ning taewa Loja, sinno ju-
re ma tullen, sinno ette langen minna pö-
weli mahha, ning tånnan sind keigest
süddamest, et sa mind fessinnatsel ösel om-
ma armo tibadega olled kaitsnud, ning
furja waimo ning temma seltsi eest armo-
littult hoidnud. Sepárrast peab min-
no südda ning su sinno helde armo kulu-
tama. Sulle olgo au, fitus ning tanno
niud ning iggaweste. Ma vallun sind
ka, et sa tahhatid mind fessinnatsel pá-
wal ning iggal aial keige furja eest hoida.
Sinno holeks annan minna omma hing-
ning ihho, omma ello ning keit, mis mul-
en, ommad mõtced ning sannad. Önnis-
ta sinna, oh helde Jummal! misino sisse-
tullemisse ning wåljaminnemisse. Olgo
se páaw mul õigets pühhatks-páwats; et
ma muud ühtegi ette ei wotta, egga te, kuid
ütspäinis sedda, mis läbbi sinno nimmi
saaks pühbitsetud, ning sinno riik meie sis-
se

se tullets. Årra lasse mind mitte ükspäin-
nis omma uledega tånnapååw sind te-
nida. Te lahti minno südda, et so sanna
woiks sinna sisse tungida. Aita, et ma
sinno sanna ning jutlust hea melega ku-
len/meles pean ning omma ello se járrele
parrändan. Sel eßimessel páwal olled
sinna, feigewäggewam Jummal, sedda
eßimest walgust lonud, oh! årra jätta
minno süddand sis mitte pimedusse sis-
se, waid ütle ka nüüd omma feigewägge-
wama sannaga, et sinno walgus ka min-
no süddames peab tousma, et ma feigest
rummalussest saatsin peästetud ning kui
üks walgusse laps woitsin ellada, Jesus-
se Kristusse se tössisse walgusse párrast;
Amen.

Ohto-Palwe Pühhapával.

Ggawenne ning armolinne Jummals,
Gma fidan ning tånnan sind süddas-
nest, et sa mind tånnapååw feige furja
ning kahjo eest olled hoidnud. Sa olled
mind omma pühha sannaga rohfeste
söödenud ning minno hinge ja bhutanud;
fest on minno südda römus, ning minno
hing fidab sind sinno heldusse ning armo-

pårrast. Ma pallun sind fa allandiskult, hoia ning kaitse mind weel eddespiddi keige hingé ning ihho kurja eest. Anna mulle armas Issa, sedda armo, et ma unneske patto ei te, waid, et keik, mis ma mótslen ellit nåan, pühast Waimust woiks tulla. Gesamma Waim wotko keik hirmo minno süddamest árra, et ma julgeste Jesusse Kristusse nimmel magan / ning home warra rahho ning hea terwissega ülestousen. Árrata mind ðigel aial silles, ning sata mind römoga minno tö tallale minnema, ning seddasamma sinno tahimisse járrele tegema. Ning kui se aeg tulleb, et ma fest ilmast pean árraminnema, siis seisä sinna truisce minno jures omma abbiga, et ma surmaga nenda woitslen, et ma sedda árrawoidan Jesusse Kristusse surma woitlemisze pårrast, Amen.

Homiko - Palwe Esmas- pával.

Hi mis paljo head olled sinna, armolinne ning helde Jummal, mulle teinud, et ma rahho ning hea terwissega sedda

sedda páwa ollen sanud náhha. Kuida
 pean minna sínð feige sínno heateggemis-
 te eest tånnama? Ei matse middagi sínno
 ees / mis sínno fæst ei sulle; súis läkti-
 ta finna iessi mulle omma pühha Waimo,
 et ma temma juhhatamisse ning nou
 läbbi sulle tånno annan, ning mis mulle
 tarewis lähhåb, sínno fæst pallun. Möt-
 ta mind seissinnatsel pával omma warjo
 ning kaitsmisse alla, et minno hinge ning
 ihho waenlased ühtegi furja mulle ei te.
 Wallitse finna mind, armas Issa, et ma
 middagi ei hakka egga löppeta ilma fin-
 nota. Onnistu minno tö ning teggemin-
 ne. Ehita mind feige pühha kombede
 ning wisidega. Anna armo, et ma woik-
 sin omma pattude párrast árbaste nutta,
 ühhe ue ning waimolikko ello sees ellada,
 ning páaw páwalt Jummala tarkusse
 sees kaswada. Seissinnatsel pával olled
 sa, wäggew Jummal, árralahutanud
 sedda wet, mis taewa peál on, fus pil-
 wed on ning linnud lennawad, fest weest,
 mis Ma peál on. Oh! se patto wessi on
 wägga tousmud minno süddames; lah-
 huta seälsammis ka árra sedda patto
 wet, et mo südda woiks sínno Paradisits
 sada, ning seäl sees usk, armastus ning

fannatus kaswada , nenda et pàrrast
ùtski pat mind sinnust ei lahbuta. Si-
nust ma pean kinni , siis kule mind fa Je-
susse Kristusse pàrrast, Amen.

Öhto-Palve Esmaspàwal.

H! igga wenne Jummal , minno keel
peab járgeste sinnust rágima , ning
ütlema : fideitud olgo minno helde Issa ,
fest temma teeb minno hingele , ning ihhu-
le paljo head , temma heldus festab igga-
weste. Sesamma sinno heldusse pàrrast
pallun minna sind : kaitse omma våega
mind ning keik , mis sa mulle ollud annud.
Olle sinna mulle issi warjuks , ja olle mul-
le armolinne , fest so pedle lodab minno
hing. Minna heidan ennast nùud Jesus-
se nimmel mahha , ning maggan rahho-
ga ; sinna agga , oh Israeli Kaitzia ! ei
uinu eggag magga. Tösta siis omma
palle walgust minno peale , kui ma mag-
gan. Minna ollen , armas Jummal/
ristmissee läbbi sinno armsa Poia Jesusse
Kristussega temma surma sissemahha-
maetud siis te mind fa temma üles-
tousmissee sarnatseks , et ma siis Kristus-
sega

sega ue ello sees ellan, ning keige püh-hadega surel wiimsel ülestousisse pā-wal sinno töötud armo ning au rigi sisse-saan, Amen.

Hõimiko-Palwe Teisipåwal.

Gümolinne Jummal, ma pôran en-nast sinno pole, et ma enne sinnoga râgin, enne kui ma innimestega hafkan râgima / ning enne kui ma omma tõ kallale lähhân; enne tännan minna sind sinno heateggemiste eest, ning pallun sinno täest õnnistust, et minno tõ ning teggo saaks õnnistud, ning sinno tahtmissee jär-rele tehtud. Au olgo sulle kolm-aino Jummalale, seit sinno armo läbbi tousen minna praego ülles; sinno arm on mind sel ösel hoidnud, ning on rabhoga mo waese pattuse kehha lastnud hingada. Et agga se õ mõda lainud, ning pâaw meil hakkab paistma; siis ärra jäatta sinna, oh armas Jesus! sa õigusse pâilik, mind mitte pimmedusse, ning süddame foggedusse sisse, waid hakka nenda minno süd-dames paistma, et iggaüks saaks nähha, et sa mo sees olled. Sel pâwal olbed sa maad lahutanud merrest ärra / et Ma-

kuiwaks sanud, ja olled sedda selsammal
 páwal pude, rohho ning keigesugguste
 rohtudega ehhitamud. Minno südda on,
 parrago Jummal! weel kui üks wessine
 so, mis head wilja ei kaïna; siis lah-
 huta sinna, armas Jummal, minno süd-
 dant ka sest patto weest, et se saaks tahhe-
 daks ning heaks, ning et ma saaks ühhe
 pu sarnatseks, mis jõe åres on istutud,
 mis omma wilja annab ommal aial,
 ning kenne lehhed ei puddene. Oh Is-
 sand! aita ning anna, mis ma so käest
 vallun / Jesusse Kristusse pàrrast, A-
 men.

Öhto-Palve Teisipáwal.

GElde Issa, sinno armo läbbi on se
 tånnane páaw mõda länud, ning
 jouan ikka ennam surma pole. Kidgetud
 olgo sinno kallis nimini, et sa mulle aega
 annad ennast pattust põörda, ning et sa
 mind ep olle äkitse surma läbbi süt il-
 mast ãrra korristanud. Sedda head tah-
 han minna sinno pühha Waimo läbbi ik-
 ka meles piddada, ning sepärrast keigest
 süddamest sünd kita. Ma vallun sind/
 minno ello armastaja: anna mulle

weel

weel ni paljo aega, et ma woin patto
 peále woimust sada, ning omma hin-
 ge waenlased omma jalge alla tallada.
 Sedda pallun minna finno fæst feigest
 suddamest; fæst minna posse, parrago
 Jummal! weel mitte nisuggune, kui min-
 na tūl finno sanna järrele peatsin olle-
 ma. Kinnita se nou minno sees, et ma
 haffan patto wasto sure hole ning mur-
 rega pannema, ning vian sind, oh helde
 Jummal! fätte sada / et ma teys ilma
 sinnota ei ella, waid et sa minno sees om-
 ma armo ning wæga woitsid ellada. Se
 asia peále mótteldes, heidan ma ennast
 mahha, ning pallun sind: árra lasse mind
 mitte sind árra-unnustada, waid anna
 armo, et ma omma wodi heites sind me-
 les pean, ning home üllesárkades sinnust
 haffan rágima. Siis tean minna tödes-
 te, et mul ei sunni ühtegei fahjo. Sed-
 da pallun minna ka Jesusse Kristusse pár-
 rast, Amen.

Hoiniko - Palwe Rest- náddalil.

Wh! sinna suur Jummal! kes sa issi
 walgus olled, ning ellad ühhe
 walgusse sees, tuhho ükski ei sa, ning siis-

ki ni armolinne olled / et meil waestel
 lubba on sinno pühha palle ette tulla sind
 passuma; sepärrast tullen minna ka sel-
 sinatsel homiko tunnil, ning nikkufan
 omma suddame põlved sinno ette, ning
 tannan sind sinno sure armo eest, mis sin-
 na mulle keik minno ello aial olled näit-
 nud. Sest sinno armo läbbi ollen mln-
 na weel ellus, ning ollen sedda våwa sa-
 nud nähha. Sa olled mind omma war-
 jo alla wotnud, tru-iste mind faitsnud,
 ning omma wåe läbbi feige kurja eest hoid-
 nud nenda, et ma hea terwissega omma
 tööd woin tehha, ning ommad asjad
 aiada. Minno mele tulleb, et sa sel vå-
 wal sedda pälikko, fu, ning need tähed
 olled lonud. Needsammad tevad tru-
 iste sedda, mikspärrast nemmad on lo-
 dud. Oh! siis ärra lasse mind ni mele-
 to olla, kui need, kes sest ei holi, mis meie
 kohbus on sinno tahmissee járrele tehha.
 Tullesta itka sedda mo mele, et sa lassed
 omma pälikko kurjade ning waggade ül-
 le üllestousta, ja lassed wihma saddada
 õigede ning ülletohtuste peale, et ma
 wotsin sinno jálgede sees käia, ning armo-
 linne olla omma liggimesse wasto, kui
 sinna taewane Issa armolinne olled. Kitku
 siis,

suis, helde Issa, minno süddamest årra teik wiilha, wihtamist, faddedust ning tig- gedust; anna mulle üks pehme südda fei- tide innimeste wasto, et ma ka omma waenlastele woitsin head tehha, head nei- le sowida, ning nende eest palluda. Keit muud head, mis ial weel sinno täest tul- leb palluda, sedda anna mulle, armas Jum- mal, rohfeste minno Õmisteeggia, Jesusse Kristusse párrast! Amen.

Oho-Palwe Kessnåddalil.

Oh! ðige ning pühha Jummal, sa tah- had, et meie peane ka ðiged ning pühhad ollema, nenda kui sinna olled. Alga minna waene pattune pean tun- nistama, et ma issiennesest ei olle eggas ðige eggas pühha, ning siiski teed sa mulle paljo head; sa hoiad ning kaitsed mind, nenda kui sa tånnapåwage olled teinud. Sepárrast kida Issandat, minno hing- ning årra unnusta mitte årra, mis head temma sulle on teinud. Helde Jummal! ma pullun sind, hoia mind párrast weel nenda, kui sa tånnini mind olled hoidnud keige kurja ning fabjo eest. Lasse mind ik-

ka ilma siamurreta ning kartusseta rah-
 ho sees maggada; ning sinno walgus ei
 lahtu minno sūddamest, fest sinna! oh Is-
 sand! walqustad feit pimmedust ning
 foggedust. Heida armo minno peale, ning
 anna mulle feit pattud andeks; peasta
 mind minno patto hāddast; pesse mind
 puhtaks minno efsitussist, ning pūhbitse
 mind läbbi ning läbbi. Issand, kule min-
 no heālt, kui ma õse sinno pole hūan, ning
 wotta mind kuulda, kui mo sūdda sind ot-
 fib. Ärra wotta omnia fāt mitte minnust
 ärra, ning ärra jätta mind mitte mahha/
 fest ma lodan sinno peale. Kinnita sedda
 lotust ka minno sees Jeesusse Kristusse pär-
 rast, Amen.

Hominiko-Palve Näljapāwal.

HElde ning armolinne Tummal, kes sa
 melle head tehhes ärra ei wāssi, waid
 feitile head teed, ni hāsti neile, kes sind
 kartwad, kui ka neile, kes on tānnamatta;
 minno kohhus on selsinnatsel homiko tun-
 nil sind tānnada, fest sinno arm festab ig-
 gawest, ning sinna ep olle mitte waat-
 pud minno pattude peale, ning ep olle
 nende pārrast mind mitte muhelnud;
 waid

waid sa olled mind omma sibadega fat-
 nud, et mulle ühtegi kahjo ei olle sündi-
 nud, ning et ma sedda páwa jálle ollen sa-
 nud náhha. Anna armo, et ma sedda
 páwa ei prugi pattuks, waid sinno auuks
 ning minno hingे önnistusssets. Hva
 mind sel páwal ning iggal aial ebba usso
 wiiside ning kõmbede eest, et ma mu asia
 peale ei loda kuid ükspäinis sinno peale.
Sa olled kästnud, et ma omma palle hig-
 gi sees omma leiba pean sôma, ning sets
 olled sa fuus páwa seadnud, et meie nen-
 de sees omma tööd peame tegema. An-
 na omma armo, et ma keitsuggust tööd,
 mis ial ette tullev, julgeste ning rõmoga
 árrateen, ning sinno käest öinne ning ön-
 nistust passun. Önnista ka / armolinne
 Jummal, keik, mis ma ette wottan / ning
 árra lasse mind mitte omma hingे tööd
 árra-unustada; waid et ma tööd tehhes
 sinno peale mötlen, ning ommas süddas-
 mes sinno pole ðhtan. Önnista keik / mis
 sinna mulle olled annud; ning nenda kui
 sa sel páwal olled lonud need linnud tae-
 wa al, ning kallad merre sees, ning olled
 murret meie eest piddanud, enne kui meie
 weel ollime lodud, et meie neist piddine
 toidust sama; nenda pea nüüdte weel
 murret

murret meie eest, ning lassé linnud taewa
 al ning fallad feige wette sees siggida.
 Feige - ennamiste agga tåida mo süddä
 usso, armastusse, fannatusse ning püh-
 ha kõmbedega, et ihho ning hing saaks
 üllespetud. Te sedda, armolinne Jum-
 mal, Jesusse Kristusse párrast, Amen.

Öhto-Palve Neljapåval.

HElde taewane Issa, minna tånnan
 sind süddame ning suga, et sa páwa
 ning ööd lonud, ning olled sedda páwa
 seädnud, et meie omma tööd peame tegge-
 ma, ning sedda ööd, et meie same hinga-
 da. Ridetub olgo sinno fallis nünni, et
 ma tannapåaw sinno armo läbbi ollen
 joudnud omma tööd tehha, ning olled teit
 turja ning tahjo minnust árrafeelnud. An-
 na nüuid, armolinne Jummal / et mo
 wässinud ihho sel ösel nenda saaks hinga-
 da, et ühtegitartus, häddä eggä willetsus
 mind ülles ei árrata. Sinna, oh Issa!
 wotta mind wasto ommats lapsets, et
 ma julgen omma pea sinno süllesse pan-
 na. Sets ehita mind ðige usso, tössise
 armastusse ning pühha fannatussega / et

et minno sūdda findlaste sinno issalitko
armastamisse peāle woiks lota. Lasse siis
ka sinno pūhhad Inglid olla minno ning
minno honette ümber, et turrat se möi-
raja loukoer ossa minnust ei sa. Hoia
meid tulle-fahjo ning wargade eest. Wi-
maks olle sinna, oh! armas Jesus, mul-
le ossaks, siis uinun minna röömsaste
maggama. Amen, se sündko nenda, A-
men.

Hõmiko-Palwe Redel.

Oh! keigewäggetwam Jummal, Ma
ning taewa Loja / ma tullen praego
sinno pühha palle ette, ning tānnan sind
keige se hea eest, mis sa mulle minno el-
lo aial olled teinud. Sa olled mulle ih-
ho ning hing annud, ning tānnini hoid-
nud. Ma ollen sinno holeks olnud, ning
sa olled murret fannud, et mo hing, mis
patto läbbi olli ãrrarikfutud, ning piddi
hukka minnema, pattust sai peästetud
ning piddi ueste sündima. Sa olled sel
påwal sedda essimest innimest lonud, ning
jummalitko wiiside ning kõmbedega ehhi-
tanud. Oh! armas Jummal, wata
nuud

nūnd minno peâle, missuggune ma ollen;
 telle sarnane ollen minna nūnd? Parra-
 go Jummal! furrati näggo näitse mul-
 ning teikil innimestel ollewad: Paran-
 da sūs sedda/ mis on årrarikkutud. Sets
 oled sinna jo omma aino Poia Jesuus
 Kristust ilmale läkitanud, et temma pid-
 di meie sarnatssets sama, ning meie pat-
 tud risti peâle kandma, et meie piddime
 jâlle temma sarnatssets, ðigets ning püh-
 haks sama, ning et Jummalala näggo
 meie sees saaks jâlle üllesehhitatud. Alita/
 et ma otsin abbi omma önnisteggia Je-
 susse käest, kes sel pâwal risti on lõdud/
 ning temma peâle ðige usso sees watan-
 ning hattan sedda patto wihtama, mis
 minno önnisteggiat on risti peâle saat-
 nud. Alita sūs ka / armas Jummal, et
 ma omma lihhalikud himmud risti lõdn,
 ning ühtlase omma Kristussega surren/
 et ma temmaga jâlle woin ülestousta/
 ning ühhe ue ning wagga ello sees ellada/
 ja nenda ennam ning ennam sinno sar-
 natssets sada. Seeb se on, mis ma keigest
 süddamest sinno käest pallun/ wotta minno
 palwed kuulda Jesusse Kristuse fanna-
 ramisse ning surma pârrast/Amen.

Öhlo

Ohto-Palwe Nedel.

Oh! helde Issand Jummal, minno
 süddä, meel ning feel hakkab prae-
 go sind tānnama; seit sa olled kui se armo
 hallikas tānnapääv rohfeste omma ar-
 mo minno peale lastnud tulla. Oletteid
 keit minno liikmed teled, siiski ei jouaks
 neimad keit sinno heateggemissed üles-
 rāgida. Sinno arm on se, et ma weel
 ellus ollen; sa olled mo hinge hoibnud
 hukkatusse ning mo ihho pahha haigusse
 eest; paljo turja olled sa minnult ärratä-
 nud, ning olled mind rohfeste önnista-
 nud. Olle siis, armas Jummal, nissug-
 gune weel minno wasto, kui sa tānnini
 olled olnud. Votta omma holeks mind
 ning keit, mis mul on, ning fatta mind
 omma tibadeaga, et ma rahhoga mag-
 gan, ning home warra ue rammoga ül-
 lestousen, ning omma tööd sinno auuks
 hakan ning loppetan. Ning kui minno
 viimne ello tund tulleb, siis tinnita mind,
 et ma findla ussoga Jesusse Kristusse
 peale lotes sit ärralähhan, ning iggawes-
 te önsaks saan, Amen.

Homi-

Homiko - Palive Laupāval.

Hü pühha Jummal! helde Issa/minno
 no essimenne tō peab se ollema, et
 minna sind tidan ning tānnan; fest upris
 suur ning hea on se, mis sa musle ollod
 teinud. Minna ep olle wāart neid hea-
 teggemissi, mis sa musle teed iggapāaw.
 Paljo head ollod sa minno ihbule teinud,
 agga paljo ennam mo hingele; Gest sa
 ollod mind risti-rabiwa seas lasknud sun-
 dida / kus ma sīnno sanna ning tahtmīst
 saan öppida, et ma woitsin ommast
 pattust peāsedä ning iggaweste ðnsaks sa-
 da. Minna lähhän nūud ta omma tō-
 le ning wottan sedda ette, mis sa issi
 mind ollod fāsknud tehha. Ðnnista siis
 minno tō ning teggeminne; ðnnista min-
 no wāljaminneminne, et ühtegi willetsust
 egga äppardust mulle ei sunni; ðnnista
 minno sissetulleminne, et ma nenda om-
 ma kotta taggasi tullen, et ma wāljas üh-
 regi patto ei olle teinud. Sel pāwal ol-
 led sa taewa ning Ma Loja hinganud,
 ning omma kätte tō peale waatnud, ning
 wata! keit olli wāgga hea. Mis pean
 minna waene ütlema, kui ma watan
 ning

ning mōtlen feige se peāle, mis ma sel
nāddalil ollen teimud? Ei ma tohhi om-
mad pattud årrasallata; minna tunnis-
tan, et minno tō ning teggo ei folba; se-
pårrast pallun minna: heida armo min-
no peāle, ning anna mulle feit minno
pattud andeks: kinnita mind omma püh-
ha Waimo läbbi, et ma parreminne en-
nast woin tullewal nāddalil patto eest
hoida. Årra tūddi ka mitte årra mulle
head teggemast, waid sinno heldus ning
arm olgo minno peāl iggaweste Jesusse
Kristusse pårrast, Amen.

Ohto-Palwe Laupåwal.

H! sa iggawenne Jummal, ûks nād-
dal on ta sinno armo läbbi rahho
ning hea tervissega mōda läinud. Sin-
na suur Jummal olled sedda head mulle
teinud. Juba ma olleksin ammogi huk-
ka läinud, kui sinna ep olleks mind kait-
nud. Sepårrast tānnan minna sind fei-
gest sūddamest, ning pallun sind allandik-
fult: hoia mind feige hådda ning willet-
susse eest. Sa olled tru, sepårrast lodab
mo sūdda sinno peāle, sesamma lotussega

c

hei-

heidan minna ennast mahha. Sinna agga, oh helde Issa! tulle mo süddamesse, ning te ennele sīna asset. Ehita minno südda usso, armastusse ning fan-natussega, ning årra lasse mind ühtegi mōttelda, rågida eht tehha, kuid üks pāinis sedda, mis so pühha Waim wōttab minno sees tehha. Anna armo, et ma hak-kan ma-ilma årrapölgama, ning taewa järrele iggatsema, ning kui se tund liggi saab, et sa, oh armas Jummal! mind sī-na taewa tahhad sata, siis olgo so pühha Waim minno sees, et, kui ma teps ei voi rågida, temma siiski minno sees lõpmata woiks ðhfada, ning nenda sinno pühha palle ette tulla. Kule minno palve, armas Jummal, Jesusse Kristusse pār-rast, Amen.

Üks tānno-Palve Meie Issanda Jesusse Kris-tusse Innimessekssamisse ja Sündimisse pārrast.

Oh sa helde ning armolinne Jummal, **S**oeg Jesus Kristus, sa ðige innimeste armastaja! au, fitus ja tānno olgo sulle sinno

sinno sure heldusse pārrast, et sa meie lih-
 hast ja werrest olled ossa wōtnud, meie
 wennaks sanud, ja meid keik ni wāgga
 auustanud, et meie sinno läbbi Jumma-
 la lapsiks ja suggulasiks olleme sanud.
 Sa suur funningas, keikide Issondatte Is-
 sand, sa keigekōrgem, wāggewam ja rik-
 tam Issand! kuida olled sinna meie wae-
 se alwa ja nōdra libha ja werrega ennast
 tihlanud? kuida olled sinna meid isse
 Jummalal au ning nou sis se ûllendanud,
 et sinna, kui tössine innimenne, selle kolm-
 aino Jummalal sees nūud olled ja ellad?
 Innimenne on patto läbbi foggoniste
 ärrarikfutud, wata, kui wāgga on temma
 nūud sinno sees pühbitsetud ja puhtaks
 tehtud! temma olli ärranetud, wata, kui
 ta sinno sees on önnistatud! sa olled nisug-
 guse innimesse ihho ja hinge enne sele wot-
 nud kui meil on, et sa meid ihho ja hinge
 polest piddid terweks teggema. Anna
 armo, et minna nūud mo hinge, ihho
 ning selle liikmed, mis sinna ni wāgga
 ennese sees olled auustanud, pattudega
 mitte ei rojasta eggat teota, waid et sinna
 minno sees, ning minna õige usso läbbi
 sinno sees woitsin pühhaste ellada. Sa
 önnistatud neitsi Poeg! sa Issanda önnis-
 statud!

tatud! kelle sees keit rahwast Ma peál ðn-nistakse. Meie ollime Jummalast árralab hutud; ennå! kuida meie sinno sees nifindlaste Jummalaga olleme ühte sanud! meie ollime kurratist teotud; ennå kui wågga nüünd sinno sees auustud! meie ollime Jumala wihha al; ennå! kui wågga nüünd sinno sees armastud.

Oh! kuida woib Jummal nüünd meie wasto wihha piddada? kuida woib ta meie waenlane olla? kuida woib ta meid rikfuda, kes meie temina libha ja werri olleme? ütski ei olle ial omnia ennese libha wihtanud. Otse kui sinna, armas Jesus, nüünd tössine Jummal ning tössine innimenne iggaweste jáäd, nenda on Jummal sinno innimesetssamisse läbbi meile tinnitanud iggawest sôbrust, iggawest armo, iggawest leppitamist, iggawest laste ðigust, iggawest rahho. Jummala ja innimeste wahhel, et meie sinno sugguvössa olleme, ning kui sinno omma sed ning wennad sinnoga woime ella-da iggaweste. Oh mo kallis Jesus! sinna olled selge arm, heldus ja rõõm. Sinna olled se ðige walgus, mis meid walgustab; Sinna olled se ðige te, mis Issa pole juhhab; Sinna olled se iggarwenne tödde, mis meid

meid öppetab; Sinna olled se iggawenne ello, mis meid ellawaks teeb; Sinna olled se iggawenne arm, mis läbbi Jummal omma armo annettega meile tulleb; Sinna olled se iggawenne ðigus omma lunnastamisse läbbi, mis meid ðnsaks teeb; Sinna olled se iggawenne surem Preester, fes meid ðnnistab, meie eest pallub, ja kes issiennast täiets lunnastamisse hinnaks meie pattude pårrast on annud. Sinno ello on innimeste walgs. Nende römustamissets olled sa taewast mahha tulnud; Sa olled innimissets sanud, et innimessed woitsid Jummala lapsiks sada. Oh! cui armas olled sinna minno süddames? mis illus on so någgo? mis armsad on sinno wissid ning komba? mis lahted on sinno konné, sa keige illusam innimeste feast? oh! minno sobber, tulle mo süddamesse; mo wend! årra pölga mind; minno armastaja! årra taggane minnust; mo peigmees! wotta mind wasto helde su-andmissegä; mo süddame rödm! ühhenda ennast minnoga, finnita minno usko, et sinna tödeste ja täieste omma Jummalikko werrega mind olled årra lunnastanud, ja et sa omma innimissets samisse läbbi minno wennaks sanud, fel-

lel halte meel minnoga on feige minno
 hådda vårrast, ning felle jure minna fei-
 ge waewa sees julgeste woin tulla ning
 towwaste abbi otsida. Feige-ennamiste
 tulleta mo mele, et sa minno lihha ning
 werre issiennese sees ülle keitide taewaste,
 ülle feige Inglide jummalikko au fissee
 olled töftnud, et minna keit tühja illo sin-
 ma-ilmas pean ärapölgama ja dige
 usso läbbi jo sün taewas ellama ning sed-
 da au takkanoudma, mis sinno sees min-
 no iggaweseks römuks mulle on antud
 ning walmistatud.

Oh wóttta, armas Jesuke!
 So sängiks minno súddame.
 Oh wóttta temmas hingada,
 Et minna sind ei unnusta,
 Amen.

* * *

Üfs tånnopålwe

Gesusse Kristusse fibbeda
 Kannatamisse vårrast, misga temina
 meid Jummalaga leppitanud.

G.**H**! Jesus Kristus, sa ilma suta Jum-
 mala

mala tal, kes sinna ma-ilma pattud olled
 ãrrakannud! ma tānnan sind sūddamest
 sinno fibbeda fannatamisse ning surma
 eest, kui keige ma-ilma hādda, se on keiki-
 de innimeste kurbdus, ah hastus, wallo,
 tartus ja wārriseminne sinno peāle tul-
 nud ja sinno hing furwaks sanud surma-
 ni. Kes woib sinno hinge ah hastust ár-
 ramoista ning illesrāgida? Oh sedda hin-
 ge hādda! o sedda sūddame wallo! oh sed-
 da waimo jállestust! oh sedda surma
 woitlemist! oh sedda werrist higgi! mis
 tānnalikko sūddamega vean minna sind
 wastowotma? Oh Issand! sa olled
 tödeste keitide eest surma maitnud, se
 eest tānnan ma sind, sa tru sūdda. Ma
 tānnan sind sinno allandikko palve
 eest, kui sinna aedas omma palle
 peāl Jummalat kummardanud, ja
 issiennast minno assemel Jummalale
 ohwritks annud. Minna tānnan sind
 sinno koidikkude eest, misga sinna kui
 furjateggia kinniseutud olnud, et sa mind
 neist iggarwesse surma paelu st tahtsid
 lahti peāsta. Minna tānnan sind sinno
 hawade pārrast, kui sind minno patto
 pārrast piitsaga lōdi, minna tānnan
 sind sinno sure allandusse ning tassase me-

le pārrast, misga finna minno kōrkust,
 au=ahnust, wihha ning tiggedust olled
 matsnud ning ärratassunud. Ma tānnan
 sind, et sa omma risti=surma läbbi
 fest wiimfest ja hirimsast Jummalā koh-
 kust mind olled ärrapeästnud. Ma tānnan
 sind finno kibbowitsa froni pārrast,
 mis sa minno heaks kannud, et sa igga-
 wesse au=kroniga mind woiksid ehhitada.
 Ma tānnan sind, et sa kui ñts ärranetud
 taewa ning Ma wahhel risti peál olled
 ponud, ja mind se läbbi fest iggawesset
 needmissest ärralunnastanud. Oh sa vüh-
 ha ihho! Oh sa helde südda! oh sa fallis
 pea! oh sa illus palle! oh teie selged sil-
 mikessed! oh teie önnistud käed! oh teie
 fassinad kōrwad! oh teie kaunid jallad!
 kuida ollete teie keikipiddi minno patto
 pārrast waewatud? Oh Jummal! kui
 suur on finno wihha patto peále, et sa
 omma ainosündinud Poia peále ei olle
 mitte armo heitnud? Oh Jesus! kui suur
 on finno arm minno wasto, et sa seest-
 ning wäljaspiddi sedda ilmarågimatta
 pōrgo wallo ni fannatlikko süddamega
 fannatand, et minna ei piddand sedda
 iggawest surma nähha sama iggaweste.

Minna tānnan sind, et sa risti peál
 finno

finno omma waenslaste ning fa minno
eest, kelle pattud sind risti peále saatnud,
olled pallunud ning üttelnud: Issa, an-
na neile andeks, fest nemmad ei tea, mis
nemmad terwad.

Ma tånnan sind se sanna eest, mis sa
Joannesele olled ráginud: Mata! se
on finno emma. Kül fa wöttad fa minno
eest murret piddada ning minno kurbdusse
sees mind römustada.

Ma tånnan sind fa nende röömsade
sannade párrast: tånnas pead sa minnoga
Paradisis ollema. Ma pallun sind,
mõtle fa minno peále ommas ritis, ja
wiimse bådda sees te mulle paradisi uks
lahti, et ma täie lotussega röömsaste süt
woin árralahkuda.

Ma tånnan fa süddamest se sure hing
hådda párrast, mis sees finna olled kissen-
danud: minno Jummal! minno Jum-
mal! miks sa olled mind mahhajätnud?
Kinnita se läbbi minno usko, et sa mind
surma håddas nüüd ei tahha mitte mah-
hajätta, waid et sa kui minno Issand ning
minno Jummal tahhad keigest håddast
mind lahti peásta, ja mind õnsaks tehha.

Ma tånnan sind so janno párrast, et
sa üttelnud: Mul on janno. Olgo

sulle ka janno minno hingे önne járrele,
ning kustuta minno janno se ello-weega,
mis keeb iggawesse ello sisse.

Halleluja! fitus ning tānno olgo ka
sulle se rõõmsa sanna eest: Se on lõp-
petud, sest nüüd olled sa ka wiimse tin-
ga Jummalala kohto ees minno árralun-
nastamissets maksnud, ning minno ön-
nistusse otsus on sinno käes. Sepärrast
tānnan minna ka wimaks sind so wiimse
sanna eest: Issa, sinno kätte annan
minna omma waimo. Gest sinno
surm on mind Jummalaga leppitanud
ja minno surma árraneelnud, et ma ka
omma Waimo sinno ja minno taewase Is-
sa kätte woin anda ning temima armo sees
hingada iggaweste. Seddasuggust täie-
likko lunnastamisse hindu olled sa, taewa-
ne Issa, minno iggawesseks lunnastamis-
sets wastowotnud, et sa ei tahha minno-
ga kohtusse miina, waid omma hallas-
tusse rikkust pattude andeks-andmissee läb-
vi üllesnäidata. Sinno Poia Jesusse kal-
lis surm toob mulle nüüd ðigust, kulutab
Jummalikko rahho, ning annab hingle
romo, et ma hea melega woin feik patcu-
sed himmud surretada, ja minno Jesusse
auuks waggadusse ja önnistusse sees ella-
da ilmalöpmatta.

Gest

Sest nûud olgo taewas tâmmo Issale!
 Bes meid sures waewas aitnud heldeste,
 Kitus olgo jârgest Jesussele ka.
 Pühha Main! sind kôrgest kuitko ilma=ma.
 Issand, heida armo meie peâle, Amen.

* *

Tâmmo = palme Jesusse Kristusse Tuimtala Poia röömsa Üllestousmissee pârrast.

Oh! sa keigewâggewam, patto, furrati,
 surma ja vôrgo ârramoitja, Jesus Kris-
 tus! minna tânnan sind süddamest sinno röömt-
 sa Üllestousmissee pârrast, mis läbbi sinna sur-
 ma käest woimust ârrawootnud ning huk-
 kamininematta ello walgusse ette.tonud. Sin-
 no käes on nûud surma ning vôrgo motmed.
 Sa olled furnud olnud, ja wata, nûud ellad
 sinna iggarvesfest iggarweste. Surm, kus on
 nûud sinno odda? vôrgo-haud, kus on sinno
 woimus? Kitus ning tâmmo olgo sulle, kes
 sinna sedda woimust nende peâle meile olled
 saatnud. Sepârrast on minno südda römus,
 fest nûud kestab mo au iggarweste. Taes
 wane Issa ei olle sind mitte surma sisse jâtnud,

waid

waid ürrikesse aia pārrast üllesārratanud ja ig.
 gawesse auga kui ktoniga minno heaks sind ehhi-
 tanud. Minna ollen nūud tōeste sinnoga ülles-
 ārratud, ja sinno sees üllestousnud, et ma ue
 ello sees pean kāima. Sinna olled issi tōeste
 se üllestousminne ja ello, fes sinno sisze ussub,
 ei lähhā se surrema, et ta kūl surreb. Sinna
 olled nende usklikkude ello, ja ei surre mitte,
 se pārrast ei woi ka nemmad omma ello mitte
 ärraka-utada. Oh minno Issand! kuida ol-
 led sinna sure auga ommast hauast üllestous-
 nud, nenda et Ma wārrisenud ja sinns waenla,
 sed kohkunud ning suurt hirmo tunnud. Agga
 omma sōbradele, neile patto kahhetserwa Jūngrit-
 gele, olled sa ennast heldeste nätnud, ning Mariale
 üttelnud: minne ja ütle minno wendadele: min-
 na lähhen ülles minno ja teie Issa, minno
 ja teie Jummala jure. Oh! kui rõomsaste olled
 sa pārrast issi nende jure tulnud, ja sedda rahho
 Jummalaga neile kulanud. Sa olled nendega
 sōnud ja jonud nende usso kinnitusseks, et sa tōes-
 te ellad, ja olled nende süddamed taewa rõmoga
 jahhutanud. Oh sa helde, armolinne, rõmus
 ja ellaw rahho saatja! tulle ka minno südda-
 messe ja rõmusta minno waese hinge. Kulu-
 ta mulle ka, et sa Jummala armo, pattude
 andeks-andmist, õigust, woimust, rahho,
 iggawest rõmo ja ello omma üllestousmissee
 läbbi minnule olled saatnud, ja patto, sur-
 ma, kurratit ja iggawest hukkatust ärrawoit-
 nud,

nud, ja minno heaks ka-utanud. Nûud anna armo, et ma sùddamelikko pattustpôðermisse läbbi ka waimolikkul kombel pattusest ellust üllestousen, ning sinno auuks eddespiddi ühhe ue ja wagga ello sees woiksin ellada. Tousse sinna minno sees ülles, rikku furrati teud minno sùddames ärra, ning wallitse omma Waimoga seâl sees kui minno hinge Kunnigas. Kui nûud selle Waim, kes sind furnust on üllesärratanud, minno sees ellab, siis wottab sesamma Waim, kes sind, minno Jesust, furnust on üllesärratanud, ka minno furnud tehha haudas ellawaks tehha, sepârrast et ta seâl sees kui omma hone sees siin on ellanud. Siin on meie ello varjule pandud sinno sees, agga seâl sawad meie ihhud sinno ärraselleto ihho sarnatseks sama ja meie peame sinnoga au sees awwalikkus sama ning jáma iggaweste.

Oh armas Issand, Jesus Brist !
 Sa tousid surmast ülles
 Meid peâsta surmast, furratist ;
 Meid hoia ommas sulles ;
 Oh aita omma Waimoga
 Meid leik uut ello algada,
 Mis finna meile saatsid, Amen.

Üfs

Üks Tānno-Palve
 Meie Issanda Jēsusse Kris-
 tusse rōõmsa Taewaminnemisse
 pārrast.

Oh! sa keigewäggewam ja iggawenne ello Würst, Jēsus Kristus, kes sa omma rōõmsa taewaminnemisse läbbi Jummala au parrama käele olled istnud, ja omma waenlased, patto, surma, kurratit, ma-ilma ja igawest põrgo omma jalgade alluseks järgels pannud. Kuida pean minna sesuggust woomust ja wallitsust hāsti kül liitma ja tānnama? Sa olled meie pattude puhhastamist issiennese läbbi teinud, ning pārrast ülemaaks sanud kui Keik Inglid taewas. Gest sinno taewane Is, sa on sind pannud istnia omma parrama käele taewas keige Würsti-walla, ja woimusse, ja wāe, ja wallitsusse, ja keige nimme ülle, mis nimmetakse mitte ükspāinis sessinnatses waid ka tullewas ilmas, ja temma on Keik sinno jalgaede alla pannud, ja on sind pannud peaks koggodussele; et sa issiennesega Keik piddid täitma. Nūud olled sa meie pea, ja meie, sinno liikmed, olleme jo sinnoga ja sinno sees taewaste osjade sekka seätud. Nūud tahhad sa omma liikmed ello, walguusse, woimusse, rahho ning rōõmo-

rõmoga tâita. Sa oled meie iggawenne surem Preester, ja tahhad meid omma pühha Waismoga woida. Nûud woid sa nende palwed kuulda, ja neid õnsaks tehha, kus sinno nimme appi hüüdwad, ja sinno peâle lootwad. Et sinna nûud, kui meie pea, taewas ellad, siis tommad sa ommal aial meid so liikmid ennese järrele, et meie seâl olleme, kus sinna oled, ning sinno au nähha same. Se peâle lodame meie ning sesinnatse lotusse järrele peab meie ellaminne jo siin taewas ollema; fest kus meie warra on, seâl peab ka meie süddaa ollema, et meie sedda takkanoouame, mis üllewel on, ja ei mitte sedda, mis ma peâl on. Tomma meie süddamed ennese pole, siis meie palvega jookseme sinno järrele. Anna meile pühha himmude tiwad, siis meie järrestikko õhkamistega usso läbbi lenname sinno pole. Oh! millal tullen ma siîna, et ma sinno palle saan nähha? millal saan ma omma tae-waminnemist viiddama minno ja sinno Issa, minno ja sinno Jummala jure? Tulle, Issand Jesus, ja wotta mind ennese jure. Jah! Amen.

Oh Jesuke, so järrele
 Meid tomma wâggewaste,
 Meid pühhaks te, et ellame
 Kui õnsad iggaweste,
 Amen.

Tall-

Tānno-palwe

**Se falli pühha Waimo eest,
Mis Kristus meile saatnud.**

Oh minno fallis Issand J̄esus ! tuida woin minna sind ful tānnada se sure jummalikko ja falli anni pārrast, mis sinna meile oled töötanud ja üttelnud: minna tahhan omma Waimo wâljawallada keige lihha peâle, et nemmad peawad kossuma kui rohhi jõe åres. Jahhuta minno ärre, kuinud südda omma Waimo kui ello-weega, et ma woiksin head wilja sulle fanda. Oh ! wal gusta, sejenda ning sūta minno südda õiges uskus, armastamisses, palwes ja Jummala fitusses; et so Waimo annid minno sees woiksid pöleda ja paistada. Oh pühha Waim ! sa fallis Jummala tulloke, wal gusta meid. Oh sa ello wessi ! jahhuta meid. Oh sa Jummala hing ! te meid ellawaks. Oh sa pühha Jummala sōrm ! kirjota omma kâssó-sanna minno süddame sisse. Oh sa wâggi üllewel kõrges ! kinnita meid meie nôdrusse sees. Oh sa taewane rômo, ölli ! rômusta meid meie kurbdusse sees ; sa soe wihamo ke ! kossuta meie årranärsitud süddamed. Oh J̄esus ! walla meie peâle rohfeste sedda õige pal-

palwe Waimo, kes meie eest ja meie sees pallub ilmarāgimatta õhkamistega, ning kes meie waimoga tunnistab, et meie Jummala lapsed olleme. Lasse tedda meie sees allati õhkada: Abba, aita armas taewane Issa! et meie sest palwest wolksime tunda, et so Waim meie sees ellab. Emma oligo meie sees üks tarkusse, hea nou ja Jummala kartusse Waim. Ta tehko meie süddamed selle Kolmaino Jummala hones; Ta sunnitago meid ue sündimisse läbbi ueks lomaks Jesusse Kristusse sees. Oh sa iggawenne Waim! võra meie süddamed sestinnaestest ilmalikkust ellust ärra iggawesse ello pole. Eh hita meie sees Jumala riki üles, mis on õigus, rabho ning rõõm pühha Waimo sees. Meie Issanda Jesusse töötust mõda õppeta, juhhata, finnita, jahhuta meid ning te meid ellaravaks; olle meie eestkostja, abbimees, nou-andja, väaggi, meie hinge valgus ja rõõm keige kurbdusse sees. Olle meie waimo väaggi, et meie libhalikkud himmud ennese sees wolksime lämmatada, et sinno hea Waimo wissid ning kõmed agga meie sees wolksid lossuda ning kaswada. Oh meie ainus hinge rõõm! hoia meid, et meie sind patutudega ei kurwasta ehk ennesest ärra ei aia, waid ja meie süddamesse, ning ella meie hinge sees sesinnatse ning tullerwa ello sees. Sinna au Waim, hinga meie peale, ja anna meile Jummala au nähha siin uskus ja waimus ning seal iggawesses ellus.

D

Oh

Oh Jesa, helde jaggaja!
Oh! kule palwet armoga,
Ja sedda annet anna:
So Waimo meile läkkitä,
Siin temma läbbi juhhata;
Ja taewasse meid kesina,
Amen.

Patto tunnistusse Palwed,
mis sees meie ommad pattud Jum-
mala ette tunnistame, andeks-andmisi
ja ello parrandamist Jummala täest
pallume.

H! sa suur Jummal, minno Loja ning õn-
nisteggia, minna kaeban ning tunnistan
sinno ette, et ma füл sinno sarnatseks ning sinno
kombede járrele ollen lodud, agga et ma, parra-
go Jummal! sedda õnne ollen árraka-utanud
ning kurrati sarnatseks sanud, ning minno kurrí
süddä armastab selle kurja waimo wissid, kombed
ja joned. Minna wihkan sedda, mis sa, armo-
linne Jummal, misid kässid, ning püan sedda hea
melega tehha, mis mo hinge waenlased tahitwad,
et ma omma hinge hukkatusseks pean teggema.
Ni suur on minno patto häddä ning kurjus. Ep
olle

olle mul õigust, egga pühitisust; ussust minna
 ei tea, armastus on minno süddames árrafust-
 nud. Sest ollen minna hirmsaks ning roppuks
 sanud sinno pühha silma ees. Agga, seeb se keige-
 pahhem weel on, et ma õiete ei tunne, kui suur min-
 no patto hädda ning furjus on. Ma ollen hole-
 ta olnud ning ei möttelnud se peale, mil wišil ma
 saaksin siunoga ár leppida ning ommast pattust
 peästetud. Minno südda on kowwa ning ei kar-
 da sinno wihha, ning ei mötle õiete sinno heateg-
 gemiste peale. Hallasta sinna, oh tru Jummal!
 minno sure soggdedusse ning hädda värast minno
 peale. Sinno pühha Waim peksko russuks min-
 no südda, et ma öppilsin tundma ommad pattud,
 neid süddamest kahhersema ning nutma. Kissu
 mind wäggise furrati rigist; anna mulle Jesusse
 Kristusse párrast minno pattud andefs; pesse mind
 ommal Poia werrega puhtaks; finnita mind, et ma
 furrati ning patto wasto pannen, ning neid wih-
 kan. Oh! mo helde Issa, heida armu minno
 peale, ning wotta mind armolikult jálle ommaks
 lapseks wasto. Eh! minna ful ollen sind árra-
 unnustanud ning mahhajátnud, siiski árra un-
 nusta mind mitte árra, ning árra jáatta mind mitte
 mahha; árra wata teps minno pattude peale, waid
 wata Jesusse Kristusse kannatamisse ning sur-
 ma peale, ning selle párrast kule minno palive,
 Amen.

Üks teine Palwe.

Hü pühha ja helde Issand Jummal ! minna tunnistan sinno ette, et ma ep olle mitte üks-painis patto sees sündinud ja ilmale tulnud, waid ka omma ristmissee scädust mitmelsugguse sel wi sil ülleastinud ja mahhajätnud , sest et ma süd-Damelikus kartusses ja armastusses sinno ees ep olle ellanud. Ma ollen saggedaste ennam omma kurja pattuse tahtmissee járrele silma-himmo, lih-ha-himmo ja kõrge ello sees ellanud , kuid et ma so pühha ja head tahtmist minno hinge õanistuseks ollekśin tähhele pannud , ja minno pattust lih-ha risti ponud himmo ja ihhaldamissega. Anna mulle armo, et ma omma pohjatumat kurjust ja hinge häddä keigest süddamest öppin tundma ja lähhetsema. Ürra nuhtle mind omma waest last mitte sinno lange kohto járrele , waid olle mulle armolinne Jesusse Kristusse sinno Poia pärast, ja puuhasta minno südda temma werrega , et ma se läbbi woiksin sinno mele pärast olla ning jáda iggawest. Sata nüüd ka minno hingे sees ühhe pühha hirmo ja tüddi keige pattuste himmude, mottede, sannade ja teggude wasto , et ma omma ello sees neid mitte ennam ei armasta, waid Jesusse Kristusse omma allandikko , armolissee ja tassase önnistegglia jälgede sisse astun , ja temma járrel käin omma ello otsani. Kule minno palwe selgest armast . Jesusse Kristusse minno armsa Issanda ja önnistegglia pärast , Amen.

Kur-

Runninga Taweti.

Seitse Pattustpôrimisse Palvet.

Essimenne Palve.

VI. Laul.

I. Taweti Laul.

2. **S**h Jehowa ! árra nomi mind mitte
ommas wihhas , ning árra anna mul-
se mitte hirmo ommas tullises wihhas .

3. Jehowa ! olle mulle armolinne , sest et min-
na ollen nödder ; te mind terweks , Jehowa , sest
et minno lukondid tundwad hirmo .

4. Ja minno hing tunneb suurt hirmo , ning
sinna , Jehowa , kui kaua ?

5. Pôra mo pole Jehowa peästa mo hinge
árra ; te mind önsaks sinno hallastusse pär-
rast .

6. Sest et surmas ep olle sinnust mällestus ;
kes woib sind haudas kita ?

7. Minna ollen árrawåssinud minno ågga-
misses ; leige se öd uiutan minna omma wo-
di ; omma silma weega leotan minna omma
sângi .

8. Mo silmad on árrakuinud melehaigusse
þárrast; need on wannaks lánud feikide minno
waenlaste þárrast.

9. Tagganego minnust árra, feik, fes teie tüh,
ja zete, sest Jehowa on minno nutmisze heále kuul-
nud.

10. Jehowa on minno allandisko palwe kuul-
nud; Jehowa wottab minno palumist wasto.

11. Sago feik minno mihamehhed hábbiks,
ning tundko nemmad suurt hírmo; tagganego
nemmad ning sago hábbiks áffitselt.

Teine Pattustpoðormisse Palwe.

XXXII. Laul.

Taweti Öppetus.

Sílsad on need, kelle üllekohhus on an-
deks antud, kelle pat on kinnikatte-
tud.

2. Ónnis on se innimenne, kellele Jeho-
wa tiggedust ei arwa sünds, ning kelle wai-
mo sees ei olle károwalust.

3. Kui minna patto ei tunnistand ülles, siis
läksid minno lukondid wannaks iggapáwa minno
mõiramisse þárrast.

4. Sest sinno kássi olli raste minno peál ööd
ja

ja pâwad; minno üddi on kuiinud ârra otse kui
suise poua läbbi. Sela.

5. Mo patto tunnistasin minna sulle, ning
omma tiggedust ei olle minna finnikatnud.
Minna ürlesin: minna tahhan issiennese peâle
ommad ülleastmissed tunnistada JEHODA-
WALE; siis andsid sinna minno patto kurjust
andeks. Sela.

6. Sepârrast wotwad sind allandikkult pal-
luda keif waggad armo aial; tödeste kui paljo
wet touseb, ei ullata se nende liggi.

7. Sinna osled minnule warjuks, sinna ho-
ad mind ahbastusse eest; sinna annad mulle
rohfeste römoga laulda, et sa mind peâstad.
Sela.

8. Sinna ütled: minna tahhan sünd targaks teh-
ha ning õppetada sedda teed, mis sinna pead kâl-
ma; minna tahhan sulle nou anda, mo film peab
sinno peâle waatma.

9. Õrge olge kui hobbone ning kui eeslibobbo-
ne, need on moistmatta; nende siis on valjad
ning sulised neid tallitseda muid nemmad ei tul-
le sinno liggi.

10. Paljo wallo on sel Jummalakartmatta,
agga kes lõdab JEHODWA peâle, saab roh-
feste hallastust.

11. Olge rõomsad JEHODWA sees! ning
olge wâgga rõomsad, teie õlged! ning laulge
rõomsaste, keif, kes teie süddamest waggad
olete.

Kolmas Pattuspoormisse Palwe.

XXXVIII. Laul.

1. Taweti Laul mällestusseks,

2. **EHOWA!** ärra nomi mind mitte
ommas fanges wihhas, ja ärra
anna musle mitte hirmo ommas tullises wih-
has.

3. Sest sinno noled on minno sisse läinud, ning
sinno kässi minno peale tulnud.

4. Ep olle terwist ühtegi minno libhas sinno
melepahhandusse vårrast; ei olle rahho minno
lukontide sees minno patto vårrast.

5. Sest minno tiggedussed on ülle minno pea
läinud, kui üks raske foorm on nemmad läinud
raskemaks, kui minna sudan kanda.

6. Minno patto harwad haisewad vahhaste,
ning joekswad mäddha minno rummalusse vå-
rast.

7. Minna ollen sure murrega kõoweras ja
kirus, minna käin kurwaste keige se våra.

8. Sest et minno sissekond on täis palla-
wat, ning ei olle ühtegi terwist minno libha
sees.

9. Minna ollen rammaks ning foggone väe-
timaks

timaks läinud; ma wingun minno süddame ahastusse pärast.

10. JSand, keik minno iggatseminne on sulle teäda, ning minno öhkaminne ep olle sinno eest warjule pandub.

11. Mo südda pörتاب wägga, mo rammo on minnust lõpnud, ja sedda silmade selgust, ei sedda polle mul polegi.

12. Kes mind armastawad ning mo sõbrad on, need hoidwad ennast kõrvale minno villesusse pärast, ning mo suggulased seiswad kaugele.

13. Ning kes minno hinge püüdwad, seadwad salaja wõrkusid, ning kes minno kahjo noudwad, rägitwad tiggedad kõnnesid; iggapåwa mõtlewad nemiad karwalusse peâle.

14. Agga minna ollen kui üks kurt, ei ma kule, ning kui üks keleto, kes ei te omma suud lahti.

15. Ning minna ollen kui se, kes ei kule, ning kelle suus ei olle nomimissi.

16. Gest siino peâle, oh JEHOWA! lodan minna; kül finna, JSand, minno Jummal, kuled mind.

17. Minna ollen üttelnud: ärgo sago nemmad rõomsaks minno pärast; kui mo jalgs peaks libbistama, kül nemmad siis surustelleksid minno wasto.

18. Sest et minna pea woin kõmmistada ning
minno wallo on allati minno ees.
19. Sest minna täetan omnia tiggedust, ma
ullen mures omma patto párrast.
20. Agga minno waenlased ellawad rõõmsaste
ja on wåggewad; ja neid on paljo, kes mind il-
ma asjata wiikwad.
21. Ning kes hea eest mulle Eurja tassuwad,
on mo wastased, sepárrast et minna head taka
nouan.
22. Ärra jäätta mind mitte mahha, JE-
HOWA, minno Jummal, ärra olle minnust
laugel.
23. Töötta mulle appi, oh minno önnistusse
JESAND!

Neljas Pattusipõõrmisse Palve.

LI. Laul.

I. Taweti Laul.

2. E Uli Natane se Prohwet temma jure tul-
li párrast sedda, cui ta Passeba liggi
olli tulnud.
3. Jummal! olle mulle armolinne sinno hal-
lastusse párrast, ja kustuta minno ülleastmis-
sed sinno rohke süddamelikko hallastusse párrast.

4. Pes-

4. Pesse mind hästi minno tiggedusfest, ning puhasta mind minno pattust.

5. Sest et minna tunnen ommad ülleastmis, sed, ja minno pat on mo ees allati.

6. Sinno wasto ükspäinis ollen minna patto teinud, ja se, mis sinno ees furri on, ollen ma teind; sepärrast olled sa õige, kui sinna rågid, ja puhhas, kui sa kohhut moistad.

7. Wata, furjusse sees ollen minna sünnitatud, ja patto sees on minno emma mind sanud.

8. Wata, sinnul on hea meel sest tössidusfest, mis on süddame pohjas; sepärrast anna mulle sallajas tarkust teada.

9. Leppita mind Isoppiga, et ma puhtaks saan, pesse mind, et ma lähhän walgemaks kui lummi.

10. Anna mulle armo sannumed ja rõmo kuulda, et wågga rõõmsaks sawad minno lufondid, mis sa olled russuks peksnud.

11. Põra årra omma palle minno pastude eest, ja kustuta årra keile minno tiggedussed.

12. Lo minno sees, Jummal, üks puhhas südda, ning uenda minno sees kindla Waimo.

13. Årra heida mind årra sinno palle eest, ja årra wotta sinno pühha Waimo mitte minnult årra.

14. Anna mulle jälle sinno önnistusse rõmo

mo, ja se heamelelinne Waim toetago mind.

15. Minna tahhan sinno teed õppetada neid, kes on üllekohtused, et need pattused sinno pole poõrwad.

16. Oh Jummal! minno õnnistusse Jummal, peasta mind ärra werri-süüst, siis minno keel kildab römoga sinno õigust.

17. Issand, te lahti minno mokkad, siis peab minno su sinno õitust kulutama.

18. Gest sinnul ev olle head meelt ohwrist, et ma neid annan, ei sinna holi põletamisse ohwrist.

19. Jummala melepärralised ohwrid on üks rõhutud waim, üht rõhutud ning riisusüks pekstud süddant ei põlga sinna, Jummal.

20. Te head sinno hea mele pääraast Sionile; ehhita Jerusalemma mürid.

21. Siis sawad sinno mele pääraast olleina õigusse ohwrid, need põletamisse ning tulle ohwrid; siis wiwad waggad wärseid sinno altari peale.

Vies Pattustpoõrmisse Palwe.

CII. Paul.

Hõhe häädalisse allandik palwe, kui tedda waewa,

waewatalse, ning temma ommad mötted Jehowa ette ülesrāgib.

2. Jehowa, kule minno allandik palwe, ja minno kissendaminne tulgo sinno ette.

3. Ärra peida omma palle minno eest; pööra omma förwa minno pole sel aial, kui mul kitsas kä on; kule mind pea sel aial, kui ma huan.

4. Sest minno pärwad on lõpnud nenda kui suits, ning minno lukondid on ärapöllenuud kui üks leed.

5. Minno südda on mahhalödud ning ärra kuinud kui üks rohhi, et minna unnustand omma leiba sõmatta.

6. Minno luud on lihha fulge finnisanud mätno öhkamisse heale pärast.

7. Minna osten förwe linno sarnatseks saanud; minna ollen kui õ-kul wooga paikade sees.

8. Minna walwan, ning ollen kui üksik lind kattulse peäl.

9. Minno waenlased teotarwad mind leige se pâwa; fes kui hullud minno peale kâiwad, need wandwad minno nimmega.

10. Sest minna sõõn tuhka kui leiba, ning segagan keik omma joma-aia nuttoga.

11. Sinno mele pahhandusse ning kange wiha pärast, sest olled sinna mind ülestõsnud ning jälle miskanud wasto maad.

12. Min-

12. Minno páwad on kui üks warri, mis fa-
ub, ja minna kuwan árra kui rohhí.
13. Agga sinna, Jehowa, jáäd iggaweste, ning
sinno mállestus pólwest pólweni.
14. Kül sinna toused üles ning hallastad
süddamest Sioni peále, sest aeg on, et sa temma
peále arwo heidad, sest et seátud aeg on fáttie
sanud.
15. Sest et sinno sullased heal meel ihhalda-
wad temma kliowid, ja neil on halle meel temma
pórmio peále.
16. Et pagganad wöttaksid Jehowa nimme
karta, ning keif Ma funningad sinno au.
17. Kui se Jehowa saab Sioni ehhitanud, ning
náhtud omma au sees:
18. Siis ta on waatnud selle alwa rahwa al-
landikko palwe peále, ning ei olle pólgnud nende
allandikko palvet.
19. Sedda peab kirja pandama tullenwa pólwe-
rahwale; et se rahwas, mis luakse, woib kita Je-
howat.
20. Sest et temma üllewest pühha assemelt
on náinud; Jehowa on taewast waatnud Ma
peále.
21. Et temma kuleks wangide öhfamist, ning
lahti peástaks need surma lapsed.
22. Et nemmad Sionis pearwad kultama
Jes

JEHOWA nimme, ning Jerusalemmas temma kütust.

23. Kui rahwast ühilase kogutakse, ja funningrid, et nemmad **JEHOWA** teniwad.

24. Ehk temma kül tee peál minno rammo waerowanud, ning minno páwad lühhendand:

25. Siiski ütlen minna: minno Jummal! ärara korrista mind mitte ärra kess mo ea sees; sinno aastad festwad pólwest pólweni.

26. Sinna olled jo wannast ma-allust seädnud, ning taewad on sinno kätte tõ.

27. Nemmad lähhåwad hukka; agga sinna jääd, ja keik need lähhåwad wannaks, nenda kui üks kuub; sinna wottad neid muta nenda kui ride, ning nemmad sawad mudetud.

28. Agga sinna olled sesamma, ning sinno aastad ei lõppé ärra.

29. Sinno sullaste lapsed sawad ello-asset, ja nende suggu peab sinno ees linnitud sama.

Kues Pattusipõõrmisse Palwe.

CXXX. Laul.

1. **M**õbiatumma häddha seest húan minna si-
no pole, **JEHOWA**.

2. **I**ssand, kule minno heält, sinno lörwad pango tähheli minno halieda palwette heale.

3. Kui

3. Kui sinnna, JEHOWA, taahaksid patud arwada, kes JSand, jouaks so ees seista?

4. Sest et sinno kā on andeks-andminne, et sind peab kardetama.

5. Minna ollen ootnud JEHOWAE, minno hing otab, ning temma sanna peale ladan minna.

6. Minno hing otab JSandat ennam kui need wahhimehhed homiko, kes wahtis homikut ootwad.

7. Israel! loda JEHOWA peale, sest JEHOWA jures on hallastus, ning temma jures on mitmesuggune ärrapeästminne.

8. Ning sesamma peästab Israeli keikist temma pattudest.

Seitsmes Pattustpöörmisse Palwe.

CXLIII. Paul.

1. JEHOWA! kule minno allandikko
palwe, panne tähhele minno haledad
paltwed omma töe párrast.

2. Ja ärra minne lohtusse omma sultasega,
sest et ükski ellus innimenne ei olle õige sinno
ees.

3. Sest et waenlane aitab mo hinge talka,
tem-

temma fa-utab sutumaks minno ello, temma pan-neb mind istma pimmedusse lui need, kes am-mogi on furnud.

4. Ning minnowa im nōrgub árra minno sees, ja minno súdda fófkub kesk minno sees.

5. Minna tulletan omma mele need endised párvad; minna mótsen leige so teo peále, minna kónnelen sinno kátte idóst.

6. Minna la-utan ommad fáed laiale sinno pole; minno hing himmustab sinno járrele, lui úks ma, mis mārga tahhab.

7. Kule mind pea Jehowa, minno waim láh-háb nödraks; árra petta omma palle minno eest; et minna ei sa nende sarnatseks, kes hauda mahha láhhávad.

8. Anna mulle aegfaste kuulda sinno hallast, seft et minna sinno peále ladan; anna mulle teáda sedda teed, mis minna pean fáima, seft et sinno járrele ihhaldab mo hing.

9. Peásta mind Jehowa minno waenlastest; sinno jure tullen ma warjule.

10. Ópeta sinna mind teggema, mis sinno mele párrast on, seft et sinna olled minno Jum-mal; sinno hea Waim juhhatago mind óige tee peále.

11. Jehowa, te mind ellawaks sinno nimme párrast; peásta minno hing abhastussest sinuo óigusse párrast.

12. Ning fa-uta minno waenlased sinno hallastusse párrast, ning ríku árra feik, kes

minno hingewaerwad, seit minna ollen sinno
fullane.

Üks Palwe, kui sa tahhad häz- ti ning hingekassuks Jeesusse laua jure tulla.

Hoh! armas Issand Jeesus Kristus, minno hingefarjane ning oppia, sinna ollen üttelnud: minna ollen se ello leib, kes minnust soob, sellel ei pea nälga ollema, ning kes minno sisestub, sellel ei pea ial janno ollema. Minna tullen sinno jure, ja pallun allandikult, et sinna tahhafsid mind walmistada õigeks woõraks sesinnatse laewalikko öhto-sõma-aia jure, ja minno hingekõmustada, ning õige tee peale juhhatada. Anna minnule armo minno pattud süddamest ning tödestund ning lahheteda, ja ehhita mind se õige usso pulma-ridega, et minna se läbbi woiksin nouda, wastowotta ning hoida, mis sinna omma fannatamisse, surma ning ülestousmisest läbbi minnule ollen saatnud, et ma nenda woiksin õige woõras sinno laua jures olla. Anna minnule üks südda, mis allandik on ning pea leppib, et minna heal meiel andeks annan neile, kes mind kaetseroad ning wiikaroad. Kitku minno süddame seest keik tiggedusse ning wiikha jured, ning istuta minno hingekassuks armo ja hallastust, et minna keik innimessed sinno pârrast armastan. Sina ollen isse üttelnud; halgedele lähhâb arati carwis,

tarwis, ja mitte terwettele. Minna waene
 ollen halge, aita ning te mind terwels hingे polest.
 Sinna ütled: Tulge minno jure keik, kes teie
 ollete foormatud ja waewatud minna tah-
 han teile hingamist sata. Oh armas Jum-
 mal! minna ollen mitme patoga foormatud,
 wotta neid minnult ärra, ja peästa mind sest
 patto foormast: ma ollen rojane, puuhasta
 mind: ma ollen pimme, walgusta ja te targaks
 mind: ma ollen waene, te minno hinge rikkaks:
 ma ollen ärrakaddunud, otsi mind: minna ollen
 patto läbbi hukkamolstetud, te sinna mind öns-
 faks. Minno kallis hinge peigmees, Jesuke!
 peästa mind minno ennese tahmis sest, ning wotta
 mind sinno holeks, sest sinno sees woin ma ellada,
 isse-enneses surren minna; sinno sees ollen ma
 dige, isse-enneses ollen ma pattune. Tulle sinna
 minno jure, ja anna minnule omma armo, ello,
 õigust, heldust ning hallastust. Oh kallis Je-
 suke mo hing on sinnota furnud, te sedda ellawaks,
 temma on haige, te sedda terwefs; minno süddä
 on paljas keikist häist kombadest, täida sedda õige
 usso armastusse, allandusse, pühha himmude ja
 keikide hea kombadesta, et minna woifsin nenda, kui
 sinna tahhad, emma hing ette murreseda, sinno
 juresi ilma kawwalusjeta keige pattude wasto ab-
 bi otsida, ja nenda woifsin iggawest sinno jure ja-
 da, kui sinna otsed ütelnud: kes minno lihha fööb
 ning minno werd joob, se jäab minno sisse, ja
 minna temma sisse, ning minna tahhan tedda ül-
 kesärratoda wiimsel pával. Walmista minno

hingenenda, armas Issand, Jesus Kristus, omma kalli kannatamisse, surma ja ülestousmisse pàrrast, Amen.

Üks teine Palwe.

Hi! minno armas kallis Ünpisteggia Jesus Kristus, minna tannan sind süddamest, et sinna mind so libbeda surma ning kannatamisse läbbi kalliste oled lunnastanud ning sesinnatse sure armo mällestussek's ühhe öhto-sõma-aia sead, nud. Urra lasse mind agga korra pàrrast ühhe holeta süddamega omma lauale tullo, seit et se, kes omma rummalusse ning holeta patto ello sisse tahhab jáda, ei sa fasso sinno lauast, waid sõob ning joob ennesele suremat hukkatus. Sepärrast walmista minno südda, et minna omma patto häddä ning süddame turjust woiksin õiete tunda, süddamest kahheteda ning wihkada ja sinno käest abbi ning wâgge patto wasio otsida, ja nenda se sinnatse armo sõma-aia läbbi omma usko kinnitada, sinno risti hea melega ennese peále motia iggapääw, ja sinno tahtmissee játrele elada, funni ma sinno au riki finnoga palles pallesse ühtesaan. Kule minno waeze palwe omma lõpmatta armo pàrrast, Amen.

Öhtaminne, kui sa Jesusse ihho saab.

Hi! terre tullemast, armas Jesus, omma pühha ha ihhoga! sesamma sõuko ja tehko mind ka pühhaks, ning jägo iggameste minno jure, Amen.

El

Ellik:

Jesand Jesus, sinno pühha ihho kinnitago mind, ning hooldko mind õiges uskus iggarwessetks elluks, Amen.

Õhtaminne, kui sa Jeesusse werd jood.

H! terre tullemast, armas Jesuke, omma kalli werrega; sinno werri pesko mind puhtaks keigest minnust pattust. Minna tānnan sind, et sa olled minno jure tulnud; já nūud iggarweste ka minno sisse, Amen.

Ellik:

Jesand Jesus, sinno kallis werri kinnitago minno nödra usko iggarwessetks elluks, Amen.

Üks Tānno, kui sa olled ausaste Jeesusse Laval olnud.

H! armas Issand Jesus Kristus, ma tānnan sind, süddamest, et sinna mind omma kalli ihho ja werrega olled sõõtnud ning jootnud. Ma tānnan sind keige sinno armo eest, et sinna minno heaks olled innimesetks sündinud, minno pattude párrast surma wasto wotelnud ning werd higistanud. Ma tānnan sind ka keigest süddamest, et sinna minno sū párrast metsid kanatada keik hádda, waewa, ahbastust, harad, teotust ning naero, fibbeda fibbowitso froni ning muud wallo, et wasto sinno silmi sūllitati, et sind

risti lõdi ning hirmsaste surmati. Ma tännan
 sind keige hea eest, mis sinna mulle se läbbi olled
 saatnud. Sinna olled minno heaks teinud, mis
 Jummala kange käsk moistis ning käskis, ning
 olled minno pattro süüd maksnud, taewase Issa-
 ga mind leppitanud, ning nenda minnule saatnud
 pattude andeks andmisi, iggarvest õigust, pühha
 Vaimo abbi ning iggarwest ello. Kekk sedda head
 tahhad sinna omma falli õhto-sõma-aia läbbi min-
 no mele tulletada. Kuida ollesid sinna, armas
 Issand Jesus, minnule woinud labima armo-
 pantl anda? Anna minnule armo, et minna sed-
 da head ial ei unnusta; sinno pühha ihho ning
 werri pühhlits-go ja õnnistago minno ihho ning
 hingepäastlo mind leigest rummalusfest, ja holdlo
 mind allati keige pattude eest. Armas, helde õn-
 nisteggla, ella sinna minno sees, ning sata rõlja
 minno süddame seesit keik kürjad patto kõmed, et
 minno südda üksipäine sinno hone woiks olla. Sin-
 na kihlad ennast minno hingega, ning töstad sed-
 da funninglikku emmandaks, sepärast ei sunni
 mulle mitte ennast pattude ning roppo ello orjaks
 anda, ning kadduwa patto rõmo läbbi sedda suurt
 ou ka-utada. Ehita minno hingewaimolikko
 ehetega, kange usso, tullise armastusse, põlleva
 lotusse, falli allandusse, pühha kannatusse, tas-
 sase mele ning süddamelikko palwega, et minna
 sind üksipäine, armas Jesus, iggatsen, ning sin-
 noga ühhes ollen, sõgo ehetjogo, maggago ehet
 walwago, ellago ehet surrego minna. Olle minno
 sees, et minna woiksin sinno sees olla, sinnust rä-
 gida,

gida, laulda, ning allati sinno peale mōtelda, selle
dige usso sees siit ilmast árralahkuda, wiunsel pā-
val rōmoga ülestousta, ning iggawesse rōmo sis-
se sada, Amen.

Üks Palive pårrast pühha öhto-sö-
ma-aega, misga meie ello Parran-
damist pallume.

H! minno kallis önnisteggia, Jesus Kristus,
aita nūud, et sinno pühha ihho ning werri
mulle woiks tulla ning siggida minno ello parran-
damissels. Sinna, oh armas Jesus! kes sa ol-
led pühha, dige, wagga, helde ja armolinne, tul-
led mo vaese pattuse jure; anna omma armo, et
minna sinno läbbi nūud ka woiksin sada pühhaks,
digeks, waggaks ning armolissels, et ma rammo
ning wägge saan nenda ellada kui sa oled ellanud,
ning et ma kain sinno jälge sees. Anna mulle üks
nisuggune südda, mis sind kardab, üks nisug-
gune tahtminne, mis sinno tahtmissee járrele on,
üks hing, kenne sees sulle, oh armolinne Jesuke!
woiks asset olla. Anna, et ma sinnust kinnipe-
an, et sa mulle ommaks jáäd. Oh! minno hin-
ge peigmees, aita, et ma sulle nūud ellan; ella sin-
na minno sees, te omma tö mlnno sees. Ehhita
mo süddame pühha kartussega, mo hing tul-
lise armastussega, mo mele ning mōtte tössise
allandussega, et ma ma-ilma asjad árapölgan-
ning jummalikko asjade járrele iggatsen, patto
rihkan, ja digust armastan. Kitku mlnno südda-

me seest árra liapeatoidusse murret, líhha - himmo,
 silma - himmo ja förlollo, sesinnatse ilma lusti ning
 römo, ja keif ligajulgust. Ístuta agga minno
 sisse keifsuggused þúhhad kombað ning ioned. Hota
 minno su, et temma wallet ei rági; minno silmad,
 et nemmad tühja peále ei wata; minno körwad,
 et nemmad ühtegi nurjato sanna, egga hárwitu-
 maid, egga jöldedaid fönnesid, egga nálaheitmisi
 ei kule; minno kåed, et nemmad furja ei te; min-
 no jallad, et nemmad patto tee peál ei kónni; ning
 keik minno liikmed, et nemmad sedda takfanoud-
 wad, mis hea on ning et minna sedda wisi finno
 läbbi, oh h-ide Jesuke! keigest pattust lahti ning ig.
 gaveste önsaks saan, Amen.

Ufs Palwe, misga pallutakse ðiget ning tössist Uisko.

Eigerwággerwam ning armolinne Jummel,
 minna kaeban ning tunnistan sulle, et min-
 no südda omma pattuse sündimisse läbbi foggone
 on árratikkutud, temma on uskmatta, ilma lotussé-
 ta, ning on merre laenede sarnane, fest et ta ikka
 laksipiddi mótleb. Gest tulleb se, et ma poslesin-
 no þúhha sanna óiete wastowotnud, egga se peá-
 le lootnud. Anna, armas Issa, sedda patto mul-
 le andeks, ning árra nuhtle mind mitte, nenda cui
 sa ollod áhwardanud, et need peawad árranetud
 ollema, kes innimeste ehk mu asia peále loottwad.
 Et agga innimenne isse ennesest ei voi Jummala
 mele párrast olla, siis pallun minna, helde Issand-
 te

te puhtaks minno súdda ðige usso lábbi feigest
 fakspiddi-móilemissest, ebba-ussust ning tühjast
 lotussest, et ma mitte innimeste eggama-ilmia au
 ja rikkusse peále ei loda. Súta mo súddames se
 ðige usso, et ma sind oppin ðiete tundma, finno
 sanna uskma, ning findla lotussega wastorótma,
 mis sa oled ommað armust Jesusse Kristusse lábbi
 ti töötanud. Ærra pólga minno nödra usko mitte
 árra, waid kaswata ning kinnitasedda. Ærra mur-
 ra sedda röhutud pillirogo, ning árra kustuta sed-
 da sultsejat tahti mitte koggone árta. Oh Jesus
 Kristus! Jummala Poeg, sa feige-illusam hing-
 peigmees, kihla ennast usso lábbi mo waese hing-
 ga. Jå finna minno sisse, fest sa oled usso lábbi
 minno párralt, ning leik, mis sa oled teinud ning
 fannatanud, tulleb minno heaks. Oh pühha
 Waim! minno oppia ning juhhataja, sata finna
 mied Jummalaga jálle ühte usso lábbi; pôra
 mind jálle ümber temma pole. Istuta mind Je-
 susse Kristusse sisse, et ma fui üks taewane taim
 temma sees halkan kaswama ning temmaste ram-
 mo ning wágge saan. Uenda need jummalikkud
 kõmed minno sees, ning te mind usso lábbi ueks
 lomaks. Ærra lasse mind muud ühtegi móttelda,
 rágida eggatähha, kuid sedda ükspäinis, mis us-
 sust tulleb. Kinnita mind, et ma usso sees surra-
 ti, ma ilmia ning omma pattuse lähha kiusatusse
 wasto seisaa, nenda et ma woimust nende peále
 saan, ning sel wiwil feelmatta Jummala rikis el-
 lan, ning önsaks saan, Amen.

Üks palve / mis sees meie süddame-
liko armastamist Jummal ning om-
ma liggimesse wasto pallume.

Helde ning armolinne Jummal, oh! kui fulm
on minno südda, kui tühhi on temma fest
jummalikust armastusfest. Kül ma armas-
tan, partago Jummal! sedda furja ma-ilma
ning temma kõmbed ja wisid. Ei ma armasta isse-
ennast mitte nenda, kui sa olled käsknud, waidom-
ma furja süddame nou-andmissee járrele. Ni
furjaste ollen minna waene árrariklud, et ma
sedda armastan, mis mind hulka satab, agga
sind, minno helde Jummal, ei moista ma mitte
armastada üllefeige asjade, eggaa omma liggimesse
kui isse-ennast. Oh! anna mulle sedda rasket pat-
to andels, et se hirmus nuhilsus mitte ei tulle min-
no pedle, mis so sanna sees on kirjotud, et se peab
ollema árranjud, kes Jesust Kristust ei armasta.
Tulle siis mulle appi, oh helde Issa! ning kus-
tuta árra minno sees keik armastamist, mis sinno
käest ei tulle. Árra lässe mind siis mitte armas-
tada sedda ma-ilma eggaa ühtegi fest, mis seal sees
on. Súta agga minno sees sedda pühha armas-
tusse tullofest, et ma sind hakkon keigest süddam-
est ning üllefeige asjade armastama, sepárrast
et sa olled keige-illusam, keigeparras, ning kei-
gemaggusam, et sa olled armastusse hallikas,
ning heldus, pühhitsus ning õigus isse. Oigo
sis minno hing, südda, meet ja moistus sinno
párralt, et ma ühtegi ei mótle, tunne, moista, tah-
ha

ha eggate, kuid ükspâinis sedda, mis sinno tahtmisseening mele pârrast on, ning sinno Walm minno sees wottab tehha. Lasse mind sinno armastamisse pârrast mahhasâatta sedda, mis sinno tahtmisseenarrele ei olle, nenda et ma hea melega keik hâdda ning waewa lannatan. Sinno armastamisse tommago mind ennesé jure, et ma sinno ga ühte saan ning iggaveste ka ühte jaân, et ma járgeste sinno peâle mötlen sinnust râgin ning sinno járrele iggatsen. Agga, armas Issa, et ükski ei woi sind armastada, kui temma liggi mest ei armasta, siis tâida ka minno süddaa armastusse ning heldussega omma ligginesse wasto, et ma tedda armastan kui isse-ennast. Aita siis, et ma omma liggimesele head sorvin, temma eest pallun, tedda mainitsen, nomin, rômustan ning keksugust head temmale teen, ning ennast hoian, et minna temmale ühtegi pahhandust ei anna. Õrra lasse mind mitte ükspâinis neid armastada, kes minno head sôbrad on, ning mulle head tewad, waid olle mulle armolinne, ning sata omma pühha Waimo läbbi sedda meelt, et ma neid ka armastan, kes minno waenlased on ning mulle kurja tewad. Aita, helde Issa, et ma neile hea melega andeks annan, nende eest pallun, ning head neile teen, nenda et nemiad minno heateggemiste läbbi saaksid ârrawoidetud, ning ommast wihsfest süddamest peâstetud. Keik sedda head te mulle, helde Jummal, omma sure armo pârrast, Amen.

Üfs

Üks palve, mis sees meie pallume
Kannatusse eht ühhe kannatlikko süd-
dame pärast.

Hoh! armas Issand, Jesus Kristus, sa oled
se kannatlik Jummala tal, kes hääda, wae-
ma, teotust, surma ja risti surma innimeste pär-
ast on kannatanud, et sa se läbbi meile saatsid ig-
garwesse rahho ning rõmo. Minna pallun sind
süddamest, et tulle minno sisse ning öppeta mind
ka kannatlik ollema, sest et minna ei tahha mitte
hea melga sinno risti ennese peale wotta; waid
minna tahhafsin ful enneminne omma kurja süd-
dame nou járrele ellada, et ma saaksin siin ilma pedl
rahbul olla, ning et minno fässi aialikko asjade
sees woiks hästi käia. Mis pean minna ütlemä?
ma ollen rummal, ning ei moista, mis mulle he-
aks tulleb. Sinna agga, sa tru Jummal, oled
se keigetargem Issa, ning moistad lapsi laswa-
tada. Argo sündlo siis mitte minno tahtminne,
waid te sinna minnoga nenda, kui sa isse tead mul-
le hea ollewad. Kinnita mind, et ma keik sinno
fääest wastowöttan ühhe kannatlikko süddamega,
ning et ma sinno wasio ei nurrise. Alita mind
diama armoga, et ma sind ilma kawwalusseta
rännan, kui sa mind omma ristiga ennese sarnat-
seks wottad tehba. Öppeta mind meles piddama,
et ühtegi ei woi mulle ilma sinno tahtmisseta sün-
dida. Lasse mind keige hääda ning waewa sees
siski rõmus olla. Keige-ennamiste pallun min-
na, helde Jesuke, sinno fääest, hoia mind, et min-
na

na mitte ei föima, kui mind föimatafse, et ma mitte wasto ei lö, kui mind luakse, et ma mitte kurja ei maksa kurjaga; waid anna armo, et ma sinno tahtmisse pärast keik fannatan tassase melega, ning ennast weel surema risti, teotusse, waewa ning ahhastusse arwan wäärt ollerwad. Römus ta mind sel aial omma fannatusse läbbi, ning te mind omma ristii läbbi pühaks ning puhtaks keist pättust, ning iggarweste önsaks, Amen.

Ühhe haige innimesse Palwe.

H! helde ning armolinne Jummal, sulle tunnistan minna ning kaeban, et minna ep olle tännini nenda mitte ellanud, kui finna omma sänna sees olled käsknud; waid minna waene ollen omma kurja himmude järrele ellanud. Oh! mis furb on minno südda, et ma nisuggune ollen ol nud. Sepärrast tunnen minna fa, et sa õigusse pärast sedda haigust olled minno peale vannud, et ma pean omma patto hirmo ning häddä öppi ma tundma, ning sinno käest abbl otsima. Sa õige Jummal moistad kohhut minno peale, et mind ma-ilmaga ei pea hukka moistetama. Sa tulletad minno mele se samma haigusse läbbi, et ma surrelik ollen. Peästa mind, helde issa, enne kui minna surren omma patto häddast. Ons se so pühha tahtminne, et ma pean haige ollema, siis sundko sinno hea tahtminne. Hoia agga minno hingekurjade kiusatuste eest. Olgo se haigus minno hingekuhaks ning rohhuks, et mo hing fest paramaks

ramaks saaks. Hōla mo sūddame, mele ning mōt-
ted Jummala rahho sees. Oh! beida armo min-
no peāle, seit sa olled mo Loja, árra rikku omma
waest loma. Kui se haigus ev olle surma többi,
siis aita mind, ning anna mulle surest armust mo
endist terwist jālle, seit ma ollen rammoto. Oh!
sa Jummala Poeg, Jesus Kristus, wotta sinna
mludiisse arstida; wāhhenda minno wallo ja par-
randa mind omma pühha hawade läbbi. So
pühha kannatus ning surm olgo mulle ello roh-
huks. Ons agga, armas Jummal, sinno taht-
minne, et sa mind se haigusse läbbi tahhad seit
Eurjast ilmast árrakorristada, oh! siis aita mind
omma pohjatumma armo párrast, et ma önsastie siit
árralähhan, ning nenda surmaga woitlen, et ma
sedda árrawoidan, Jesusse Kristusse surma ning
surma woitlemissee párrast, Amen.

Tānno-palwe, Kui üks haige omma terwist jālle kätte sanud.

Armoliane Jummal, ma helde Issa, minna
tānnan sind keigest sūddamest, et sa mind
olled karristanud, ning mulle hirmo annud minna
pattude párrast. Sa olled armolione olnud, et
sa mind mitte surma kätte ei olle annud. Nüüd
olled sa mulle veel aega annud ennast pattuse
pöörda. Aita siis, helde Issa, et ma ue terwiss-
sega ueste hakan ellama pühha ning puhta ello
sees. Sinno pühha Waim ellago nüüd minno
sees; temma wallitsego mind, et ma teps ma ilma
wisiid

wisid ei armasta; waid et ma woiksin finno omma olla ning finno tahimisse járrele ellada. Deka ter, weks mo waese hing, ning hakka isse seál sees ella-ma, nenda et ma jálle finno sees fossun ning wág-gewamaks saan usso, armastusse ning kannatus-se sees; siis tahhan minna sind, kolm ainus Jum-mal, iggaweste kíta ning tånnada, Amen.

Uhhe haige innimesse Palwe, kui surm liggi jouab.

Sh! sa iggawenne Jummal, üks hallastusse Issa, et hallasta minno waese peále, nenda kui üks issa omma laste peále hallastab. Mötle se saana peále, mis sa olled üttelnud: minno hallastus on suur. Mötle se peále, et so armas Poeg Jesus Kristus minno párrast on innimeseks sündinud. Mötle se peále, et sa omma ainosündinud Poia olled annud, et keik, kes temma sisce ussurwad, ei pea hukka sama, waid et iggawenne ello neil peab ollema. Nisugguse usso sees tullen mleria finno jure ning pallun sind: hallasta minno peále omma armsa Poia párrast. Minna annan omma hing finno kätte, párri sinna sedda; árra arwa minno pattud mitte mulle súüks. Heida armo minno peále, ning wotta mind vasto ommaaks lapseks. Oh Issand Jesus Kristus! minno kallis hing peigmees, wotta mind üles omma maiasse, mötle omma surma håddha peále, ning aita mind mo surma håddas, et ma sind árra ei unnusta. Olle sa mo súddames

mes ning meles, ning alta mind nenda surmaga
woitelda, et ma sedda årrawoidan. Oh! minno
tru karjane, årra jätta omma lammast mahha,
kelle pärast sa olled omma elo jätnud. Osi
mind weel omma armoga, ning kui sa mind saad
leidnud, siis wi mind omma Paradisi sisse. Oh
pühha Waim! mo ainus abbimees keige mo häd-
da sees, tulle nüüd appi, finnita minno usko, ning
årra lasse sedda mitte årrakustuda. Hoia mind
kurja waimo kiusatuste eest, ning årra lasse mind
mitte surma hirmo tunda. Kui lõppeb årra min-
no meel ning moistus, siis õhka sinna lõpmatta
minno süddames, ning rõmusta mind ühhe õnsa
surmaga Jeesusse Kristusse kannatusse, vallo ja
surma pärast, Amen.

Palve keigesugguse Hådda Alial.

Arimas Issand Jummal, keik on õige, mis
sinna teed. Sinna olled meile tunnistas-
nud, mis meile õnne ehk hukatust, ello ehk sur-
ma, head ehk kurja satab, et meie piddime targafs-
sama, ello ning head rakkoudma, sind armas-
tama, ja sinno fanna kuulma. Agga meie olle-
me, parrago Jummal! kurja armastanud, ja he-
ad årrapõlgnud ning nenda wasto oksa teinud,
et meie sinno pühast tahtmissest ei olle holinud,
wald omma kurja meelt mõda ellanud. Sepärast
on sinno kohhus õige ning pühha, et sinna, armas
Jummal, keik sedda willusust meie nuhilussels
ning ka meie heaks ning hinge parrandamissels
meie peale olled saatnud. Sind, oh helde Jum-
mal!

mal! olleme meie wihestanud omma kurja kom-
 bede ning teggudega, ennamige kui meie wannemad.
 Mis siis innimes sed ommas ellus nurrisewad? ig-
 gaufs nurrisego omma patiude wasto, kiusago ning
 katsugo omma ello ning tööd, ning nenda töökem
 ommad süddamed ning käed Jummal pole ning
 üttelgem: meie, meie olleme patto teinud ning san-
 nakuulmatta olnud, sepärrast ep olle sinna, õige
 Jummal, nüüd armo heltnud, waid olled omma
 wiilha meie peale oisego wåljavallanud. Oh Is-
 sand! meie tunnistame omma endise kurja ello, ning
 häbbendame ennast omma efsitusse párrast; sest
 meie olleme kurjaste patto teinud; meil on wágaa
 paljo süüd, meie olleme nuhlusse wåäart, sest et meie
 olleme körwale läinud se tee peält, mis sinna meid
 olled käsknud, ning sepärrast on sesinnane suur håd-
 da meie faela peale tulnud. Oh armas taewane
 Issa! meie tunnistame sinno ette omma ning om-
 ma wannematte pattud ning jummalakartmatta
 ello, ning pallume sind süddamest, anna meile ar-
 mo, et meie neid woikslime õiete tunda, kahheiseda,
 ning wihkada. Heida armo meie waeste peale
 omma sure hallastusse párrast, nenda kui sinna
 enne olled andeks annud, et meie same sinno suurt
 armo ning wágge nähha. Sinna olled töora-
 nud, ja üttelnud: Issand on fannatlik, armo-
 linne ning ustav, temmal on wágga halle ning
 årras meel; temma annab andeks keik ülleastmis-
 sed ning pattud. Sepärrast kule nüüd meie pal-
 we, armas Issand Jummal, ning olle meile armo-
 linne; ehita jäalle ülles, mis on årrarikfutud, ja

parranda meid. Pôra omma wibha årra ning
årra lasse sedda mitte eddasi miina. Wotta
meid waggaks ning pûhaks tehha, et meie jou-
alsime süddamelikko palvega keik hådda ning fah-
jo meie peált årrakåända. Pôra ennast jälle ar-
moga, helde Jummal, meie pole, ning olle omma
fullastele armolinne Jesusse Kristusse, meie önnis-
teggia párrast, Amen.

Palwe Sôa ning Waeno Alial.

Selle kõlm=aino Jummala, Issa, Poja,
ning pûhha Waimo nimmel, Amen.

Armad innimessed, et Jummal Issand ei olle
mitte ükspâinis käsknud palvet tehha, waid
ka omma falli ning tössise töötusse párrast hådda
aial töeste tahhab aldata, kui palve süddamest tul-
leb; sepárrast on wâgga tarvis, et meie selsinnatsel
kuriwa ning håddalisse aial süddamelikko palvega
temma käest abbi otsime, tedda keigesugguste hea-
teggemiste eest süddamest tânname, ning wâgga
pallume, et temma armust wôttaks ommad hea-
teggemised kasvatada, ning keik nuhtlusseed,
mis meie kül wåårt olleme årrakåända! sepárrast
üttelgem su ning süddamega Prohveti Danieli ra-
mato ühheksamast peatükkist:

Oh Issand! finna wâggew ning suur Jum-
mal, meie kohhus on sind karta; finna kinnitad
seâdust ning heldust neile, kes sind armastawad,
ning sinno käsko tâhhele pannewad. Meie olle-
me

me patto ning üllekohhut teinud, Jummalakart-
mata olnud, ning sinno wasto pannud se läbbi,
et meie sinno kāskudest ning tahtmisest olleme
ārratagganenud. Meie ep olle mitte sinno sul-
laste nende Prohwetide sanna kuulnud, mis nem-
mad meie kütningattele, würstidele, wannemate-
tele ning keige ma-rahwale rāksid. Sinna
Issand olled õige; agga meie peame ennast hābo-
bendama, et meie sinno wasto olleme patto tei-
nud. Agga se Issand meie Jummal hallastab
ning annab andeks, sest meie olleme temma was-
to pannud, ning ei olle Issanda omma Jumma-
la sanna kuulnud, et meie piddime temma kāskude
järrele ellama, mis temma omma sullaste nende
Prohwetide läbbi meile kūlutas. Waid keik Is-
raeli rahwas astus ülle sinno kāssö ning tagga-
nes ärra, ning ei wotnud sinno sanna kuulda.
Sepārrast on täieste meie peale tulnud se need-
minne ning wanne, mis Mosesse Jummalal sul-
lase kāssö sees on kirjotud, sest et meie olleme
Jummalal wasto patto teinud. Ning temma
on töeks teinud keik sannad, mis temma on rāgi-
nud meie, ning meie fohtowannemattie peale, kes
meile piddid kohhut moistma, et temma piddi suurt
nuhtlust meie peale saatma. Kui Mosesse kāskus
on kirjotud, nenda on keik se nuhtlus meie peale
tulnud, ning meie ep olle siiski Issandat omma
Jummalat pallunud, eggas ommasi kurjast töökst
pöörnud, eggas temma töe sanna tähhele pannud.
Sepārrast on ka se Issand sedda nuhtlust kermeste
meie peale saatnud, sest Issand meie Jummal on

dige keige omma teggude sees, mis temma on tei-
nud, sest et meie temma sanna ei olle wotnud. Ja
nūd Issand meie Jummal, kes olled wāggewa-
kāega omma rahwast Egiptusse - maalt wāljaw-
nud, ja ennesele ühhe nimme teinud, mis tānna pā-
wani festab, meie olleme patto teinud ning jum-
malakartmata olnud. Oh Issand! sinno ði-
gusse pārrast tagganego sinno wihha ning sinno
hirm meie (linna ning) ma peālt; sest meie patto
pārrast ning meie wannematte üllekohto pārrast
on meie ma (ning lin) ja sinno rahwas næruks
sanud keikile, kes meie ümberkaudo ellawad. Ku-
le, meie Jummal omma sullase palwed ning tem-
ma öhkamissed, ning olle Issanda pārrast armo-
linne omma pühha paigale, mis rikkutakse. Po-
ra omma kōrwa, minno Jummal, meie pole, ning
küle; te ommad silmad lahti, ning mata, kui meid
rikkutakse, ning sedda linna mis sinno nimme jár-
rele on nimmetud. Sest meie öhkame sinno pole
kummardades, ei mitte omma ðigusse, waid sin-
no rohke hallastusse pārrast. Oh Issand! Küle,
oh Issand! anna andeks; oh Issand! panne
tähhele ja te sedda; ärra wibi sinno ennese pārrast,
minno Jummal, sest sinno nimme járrele on sin-
no lin ning sinno rahwas nimmetud.

Palwe Rahho pārrast.

Hoh! Issand, Jesus Kristus, sinna iggawen-
ne nou-ning rahho-andia, sa olled meile wai-
moliiko rahho saainud; se eest olgo sulle, Issa-
ning

ning pühha Waimoga kitus ning tānno iggarwest.
 Sa oiled meid siit sadik aialikko rahhoga önnista-
 nud; agga meie ei olle sedda sinno suurt heategge-
 mist mitte nenda, kui kohhus on, moistnud, egga
 sulle se eest au annud, waid se läbbi mitmel wi fil
 holetumaks läinud. Sepārrast on fa sinno vihha
 meie peale õige, et sinna meid sōa ning awwalikko
 waenoga nuhiled. Anna meile, oh Issand Je-
 sus! andeks meie tānnamatta kõmed ning keik
 muud pattud, misga meie sind olleme vihhasta-
 nud, ja näita meile omma kalli armo, seit et sin-
 na oled nende abbimees, kes sinno peale lootwad.
 Wata, meie ei loda mitte omma raud-ehk sōa-
 riistade peale, seit keikide innimeste abbi on tūbhi.
 Agga sinna Issand Sebaot, oled meie abbi, sa kei-
 gewäggewam sōddamees ning kaitsea häddä sees,
 sinnoga tahhame meie ommad waenlased mah-
 halua, ning sinno nimmel tahhame meie jalge alla
 tallada neld, kes meie vasto pannewad. Anna
 meie sōawäele önnne ning woimust merre ning Ma-
 peäl. Wotta omma armo holeks meie armolik
 Keisri, et temmale ühtegi tahjo ei juhtu. Anna
 temmale önnne, sinno parram fässi finnitago tedda,
 et temma sinno wäe läbbi omma waenlaste peale
 woiks sada woimust, ja sinnule se eest au anda.
 Hoia tedda kui silmaterra keikide sallaja taftakiu-
 samiste ning awwalikko peäletullemisse eest.
 Anna temmale woimust, ning sata temma nouud
 Forda, ning Fauta ärra meie waenlased sinno
 wäggewa kae-warre läbbi, ning lasse nende nouud
 tihja miina. Olle üks tulline mür meie Ma-
 ning

ning lõõna ümber, ning lasse ommad pühhad Inglid ühhe leri meie ümber tehha, et ei sa meie liggi ühtege fahjo egga willetsust. Juhhata meid sinno nou járrele, ning wotta meid armust wasto. Ning et sinna üksõ sesamma olled, kes sõale keiges ma-ilmas teeb otsa; sepárrast lasse omma rahho mötted meie, ning keige sinno risti-koggodusse peale paista. Anna feikile kunningattele, ning ülemattele moistlikko süddame, et nemmad öppivad moistma, missuggune suur ning kallis warrandus rahho on, et nemmad sedda sure holega wottasid nouda. Juhhata nende süddamed, seit need on siano käes, et nemmad wotwad ussinad olla leppitamia ning rahho teggema. Õnnista ka feik nouud ning mötted, mis selle párrast petalse. Anna, oh Issand, rahho omma male, õnne ning abbi feikile seisustele, et meie sind, kes sa olled armastamisse ning rahho Jummal, siin feelmatta woime tenida, ning wimaks párrast sedda ello se iggarwesse ning taewalikko rahho sinno jummalik. So au sees otsata nähha ning tunda, Amen.

Meil anna rahho armoga, Oh Jummal! meie aial, Kes meie eest woib föddida, Ep olle üksli maial Kui üksnes sinna Jummal.

Lass' meie Ma-walitsejal Head wallitsust la ola, Et wölme rahho temma al Ja hingे toidust sada, Sind, armas Jummal! karta, Amen.

Palwe Nälja Alial.

Hoh! keigewäggerwam-armolinne Jummal, sinna ütled; kui minno rahwas tahhaks minno

no sanna kuulda, ning minno tede peál káia, siis
 taahaksin minna neid keigeparrama nisso ehe wils-
 jaga sota ning meega neid täita. Sinna olled
 ka keik Ma wilja Jeesusse Kristusse läbbi önnista-
 nud, ning selgest armust murretsenud, et maad
 ning pöslud, mis pattude párrast peaksid ohhalaid
 ning libbowiso kaswatama, pearad head wilja
 kandma; ning sega taahad sinna keik innimessed
 öppetada, et nemmad pearad moistma, kui helde
 ning armolinae sinna olled, ning et nemmad pea-
 wad sind ülle keige asjade fartma, armastama,
 ning ükspäinis sinno käest ihho ning hing häddaa
 sees abbi otsima ning sinno käest ükspäinis abbi
 votma. Et sinna agga ka üks õige ning pühha
 Jummal olled, siis olled sa áhwardanud, et sa
 innimeste tånnamatta ning holetuma ello párrast
 neid poua ning liamärjaga taahad nuhhelda, et
 Ma ei pea omma wilja andma, nenda kui koh-
 hus olleks, sepárrast teed sinna taewast raua ning
 maad wasse sarnaiseks, et õigel aial ei pea piisla
 saddama, eggia Ma õiget orrast kaswatama. Oh
 armas Jummal! sinna olled ka meie pattude párrast
 nälga meie peale pantud, ning meie olleme
 ka sedda wäärt, sest meie ning meie wannemad
 olleme sinno head annid kurjaste pillatanud, kör-
 pusse, liajomisse, prassimisse ning mu wallatusse-
 ga. Oh Issand! anna armo, et meie woiksimme
 sedda keik õiete tunda ning kahhereda. Peästa
 meid árra sest raskest näljast, mis meid waewab,
 ning parranda meie süddamed, et meie ilmakar-
 walusseta kui waggad lapsed sind öppime fartma

ning armastama, ning et meie eddasi omma pe-
toidust tånnoga wastowottame sinno sure nimm
kitusseks ning meie tarwidusseks Jesusse Kristus-
se meie Issanda párrast, Amen.

Palwe Katko Aial.

H! armolinne, feigewäggewam, iggawenne
Jummal, sinna olled åhverdanud, et sinna
innimesse patto párrast hirmisa Katko többe nende
peále tahhad lákkitada. Meie tunneme nüüd sed-
da rasket witsa, mis meie omma rummala ning
holeta elloga ennese kaela peále olleme saatnud;
ning iunnistame sinno ette, et sinno kohhus õige
ning pühha on. Sepärast pallume mele sind süd-
damest, et sinna tahhaksid meie peále armo heita,
ning meid öppetada õiete tundma, et meie igga-
wesse hukkatusse wäärt olleme, ning et sinna se-
finnatse sure hirmo läbbi tahhad patto unnest ül-
lesärratada keik, kes maggawad, ning weelgi sin-
no armo ilma karovalusseta wastowöttrad, ning
sinno armo wasto ei vanne. Lasse meid nüüd
moista selsinnatsel aial, mis meie kassuks tuldeb,
et meie wöttame sinno pühha Waimo armo läb-
bi omma pohjatuma hingé håddaa õiete tunda, Je-
susse Kristusse käest abbi otsida, ning kindlaste
uskuda, et temma tahhab ning woib meid aidata.
Ning kui sinno nou peaks olema, et sa meid se-
finnatse többe läbbi siit ilmast tahhad årrakoris-
tada, siis anna meile õiget usko, parranda se läbti
meie süddamed ning puhasta meid läbbi ning
läbti

läbbi, et kui meie õige usso läbbi same ueks sun-
dinud, meie ka sinnoga sinno au riki woikõime sada
Jesusse Kristusse meie falli õnnisteggia pârrast,
Amen.

Monningad lühhifessed Laulo- Palwed.

Harmas Issand Jesuke!
Sa olled armas minnule,
Et sa keik head teinud nüüd,
Ja ärratotnud minno süüd.
Sa mäksid neid kül kalliste,
Kui pelsti sind ni wahwaste.
Oh! lasse sinno abhastust
Mo hingel'sata römustust,
Et ussun sedda kindlaste,
Ja lahkun ilmast õnsaste. Amen.

*

*

Üht süddant pattust foormatus
Ning surest murrest waewatud
Toon minna sulle, Jesuke!
Se wotta wasto heldeste,
Ning hallasta mo waese peál,
Ja surest armust aita weel.
So surmaga mind leppita.
So werrega mind loppita;

f 5

Glis

Gils ollen paitust peästetud,
Ja minno südda römustud, Amen.

* *

Mind aita helde Jesuke!
Et sulle jouan peage,
Ning enne pöran fermeste,
Kui surm mind kissub äftiste;
Et tänna, iggal aial ka
Ma woiksin önsast lahkuda.

* *

Oh Jummal! minno abbimees,
Mind aita armust häddä sees;
Mo süddant pöra paitust nüüd;
Ning ka-uta mo patto süüd.
Ma ladan, Jummal! sinno peäl,
Kui sa mull' jáäd, mis tahhan weel?
Sa ollod minno Jesuke,
Mo Jummal ning mo wennike;
Sest ollen römus süddamest,
Ja kidan sind ka keigest wäest.
Se peäle ladan ifka ma;
Jesus, mo wend, mind arwita,
Amen.

Patto

Patto Tunnistus Kirrifus.

Ærimad sobrad, wennad ning öed Je-
 susse Kristusse sees, et meie nüüd üh-
 hes ko-us olleme Jummalala sanna kuul-
 mas ning öppimas, Jummalat omma
 Issandat keige temma heateggemiste eest
 kannamas, ja keik pallumas, mis meil
 ihho ja hinge polest tarvis on; tagga tea-
 me, et meie keikide peal se raske patto
 foorm on, kust meie süddamest püame lah-
 ti ning puhtaks sada; siis tahhame meie
 pölvili mahhalangeda / ja ennast Jum-
 mala omma taewase Issa ette allanda-
 da, süddame ja suga ennast waesets pat-
 tusests tunda ning tunnistada, armo ning
 heldust temma käest palluda, ning üht-
 lase teine teisega öolda:

Minna waene pattune innimenne, käs
 ollen patto sees sadud ning sundinud, ning
 pärast keige omma ello aia vattuses el-
 lus elland, tunnistan keigest süddamest
 sinno keigewäggewama Jummalala, min-
 no armsa taewase Issa ette, et ma ei ol-
 le sind ülle keige asjade, egga omma lig-
 gimest kui isse ennast armastanud. Min-
 na ollen, parrago Jummal! monnesar-
 natsel

natsei kõmbel sinno ja sinno pühha kästude wasto patto teinud mõttede, sanna-de ning teggudega, ning tean, et minna sepärrast põrgo ning iggaвесse hukkatusse väärts ollen, kui sa nenda tahhaksid nuhhelda, kui sinno kange kohhus kässib, ja minno pattud on teninud. Agga sinna/ armas taewane Issa, olled töötanud armo anda, ning hallastada keige waeste pattuste peale, kes omniaest patto ellust ümberpöörwad, ja kindla ussoga sinno pohjatumä hallastusse ning meie Issanda Jesusse Kristusse falli lunnastamisse peale lootwad; neile tahhad sa andeks anda, ning nende pattud neile mitte süüfs arwada, mis neimad ial enne sinno wasto on eksiinud. Se peale ladan ta minna waene pattune, ja passun sind al-landikult: olle sinna omnia helde töötusse pärast müsse waecele armolinne, ning anna müsse keit minno pattud andeks sinno pühha nimme kitusseks ning auuks.

Jummal se keigewäggewam ja igga-wenne Issand andko meile omnia sure pohjatumä armo ning meie Issanda Je-susse Kristusse falli lunnastamisse pär-ast keit meie pattud andeks, ja andko meile armo meie pattuse ellq parranda-

do,

da et meie temma käest iggawest ello same,
Amen.

Kirrifo Palwe pârrast Jutlust.

Sh! ellaw/keigewâggewam ning igga-
wenne Jummal, meie Issanda Je-
susse Kristusse Issa, keige asjade Loja
ning kaitchia, sind sinno Poia ning püh-
ha Waimoga pallume meie suddamest:
hallasta meie peâle sinno armsa Poia
falli lunnastamisse pârrast, fedda sinna
omma immelikko nou läbbi ohwrits meie
pattude eest ning wahhemehheks sinno ja
meie wahhele seie ilma olled läktitanud,
et se läbbi sinno õige wihha ma-ilma pat-
to peâle, ning ka sinno suur heldus meie
wasto piddi nähtama. Pühhitse ning
wallitse meid keik pühha Waimoga, tog-
gu, juhhata ning finnita omma ristis-
rahwast, ning anna meile armo, et meie
sinno õnsaksteggewa sanna järrele õige
usso ning pühha ello sees woime findlas-
te ellada. Hoia ning õnnista meie arm-
sa ülema wallitseja, meie armolissee Reiss-
ri ning Hârra, fedda sinna armust meie
Peaks

Peats ning kaitshats olled pannud. Kaitse
 redda, oh Jummal! keige temma tede
 peál keige fahjo ning hädda eest, mis tem-
 male sallaja eht arivalikkult woiks sün-
 dida. Kinnita ning kaswata temma ram-
 mo ihho ja hinge polest. Lasse temma
 peál hingada, tartusse ning moistusse,
 hea nou ning sinno fartusse Waimo.
 Walgusta temma süddä, et temma om-
 ma riki ning rahvast jouaks õiete targaste
 wallitseda, Kristusse foggodust kaswa-
 tada, keige waenkiste peáletullemisseed ning
 turjad nouud árrafeelda, ning falli rahho
 sees sinno pühha nimme auuks ja temma
 allamatte heaks faua ning hästi wallit-
 seda.

Kinnita ning õnnista meie armolissee
 Keisri nou-andjad, ning keit, fedda tem-
 ma on pannud kohto ning muud asjad
 selle-

selletama. Hoia ning kaitse temma sõd-dawäggi ning selle pealikkud Ma ning merre peäl. Anna neile head ning ühhe-melelised mõtted, et nemmad sedda noudwad, mis sinno sure Jummala auks; meie armolissee Keisri, ning keige se rigi tassuks tarvis lähhäb. Hoia neid keige eest, mis tahjuks ning pattuks voib tulla.

Põra ärra, oh armolinne Jummal! keit rasked muhtlussed ning willetsusse, mis meie omma pattudega olleme teninud. Anna meile kindlat terwist, siggi-wat peatoidust, tössist armastust / ning ühtmelelist ello, et meie rahho sees ning Jummala mele pârrast issekeskis woiksi-me ellada. Anna ka hea nou keige asjade sees, mis tullewad ettewotta ning tehha, et meie nenda laitmatta ello sees woiksi-me ellada; ja anna meile pârrast sedda aialliko ello iggawest römo ning õnnistust Jesusse Kristusse sinno Peia pârrast, kes sinno ning pühha Waimoga ellab ning wallitseb ühhes ollemisses,

Amen.

• (°) •

Lita:

Litania

ehk

Palwe ning Eestpaluminne keigesugguse
hådda sees.

(Issand, heida armo meie peåle ic.)
leitakse Laulo ramato zo9 lehhe fuljest.

Palwe Ilma párrast.

Pallugem Jummalat ka ilma párrast:

H armas taewane Issa ! anna melle
sahhårdussed ilmad , mis sinna tead melle,
weistele ja wiljale wålja peål hea ollerwad. On-
vista wilja wålja peål , hoia sedda poua ning
liawihma eest , ning keige mu kahjo ning kurja
eest ; hoia meid nenda ka sõa ja werreärra-
wallamisse , katko ning kassi aia eest , et meie
sinno helde armo läbbi woiksite omma iggapá-
wast toidust ennestele sada , tånnoga wasto-
wotta omma tarwidussels , ning kui waggad
lapsed sinno mele párrast ellada , Jesusse Kris-
tusse meie Issanda párrast, Amen.

Pallugem Jummalat ka nende eest , kes
tånnna tahhawad Jesusse laua
jure miina.

H armolinne Jummal ! anna neile
armo , et nemmad weitsid õiete
moista

moista sedda suurt waewa, mis meie Issand Jesus keikide inimeste eest on näinud, et temma keiksuggust waewa ning wallo nende heaks kannatanud. Walmista nende süddamed, et nemmad ilma kawivalusseta wottaksid keik patto tööd tähhetseba, vihtada ning mahhajata; seest et meie helde Jesusse ihho nende pärast hirmsaste on waewatud ning temma fallis werri ärrawallatud. Pühasta sinna nende süddamed läbbi ning läbbi, et nemmad sinno armo õiete voitsid omma mele tulletada, ning temma auuks sin ilmas ellada, et nemmad ka fest iggawessest öhto-sõma-aiaast voitsid ossa sada Jesusse Kristusse meie Issanda pärast. Almen.

Pälve nende haigede pärast.

Pallugem ta Jummalat, n. t. s.

N. N.

SE armolinne Issand Jummal hallastago nende peale nende hädda sees, andko neile süddamelikko pattustspöörmist, õiget usso finnust, römust pattude andeks-andmisi, pühha kannatust keige wallo sees, ja nenda tehko temma nendega, kui ta teab sedda hing ning ihho polest

polest neile hea ollewad Jesusse Kristusse meie
önnisteggia parrast, Amen.

Tånto haigede parrast, kes terweks
sanud.

Tånnagem ka Jummalat n. t. s.
N. N.

Kes omma haigusse parrast meie kiriko
palves olnud, ning Jummalat armo
läbbi parramaks sanud.

Jummal, kes on rikkas hallastusseest, olgo
tånnatud, et temma meie palwed kuulnud
ja neid parramaks aitnud. Temma piddago
neid eddespiddi ühhe hea terwise jures, ning
andko neile armo, et nemmad terive ihho sees
ühhe wagga suddame ja melega omma önnis-
teggia auuks woiksid ellada. Sedda tehko tem-
ma Jesusse Kristusse meie kalli Lunnastaja pär-
ast, Amen.

Tånto nende eest, kes parrast omma
lapsewodi kirrikule tulnud.

Tånnagem ka Jummalat n. t. s.
N. N.

Kes parrast omma lapsewodi tånnu eesti-
messel forral kirrikule tulnud.

SE helde ning armolinne Issand Jummal

olgo

olgo tānnatud , kes nejd nende lapselwodi aial feige kurja ning kahjo eest hoildnud ning nūud jālle nende terwise jure saatnud. Temma and-ko neile emmadele omma rohke armo , et nemmad moistaksid omma head Jummalat õiete tunda ning tenida , ja omma lapsokessed Jesusse auks üleskastvatada , et nendatao wannemad ning lapsed Jummalakartusse sees wöiksid ellada , ning iggarwesse ello pärriaks sada Jesusse Kris- tusse meie Issanda läbbi , Amen.

Tānno nende eest , kes lapselwodi sanud.

Tānnagem fa Jummalat nende eest , fed-
da Jummal nende ihho foormast armo-
lifikult peästnud ning nore so-uga
rōmustanud.

M. M. eest , fedda Jummal nore poiaga
rōmustanud

M. M. kellel Jummal nore tütre annud.

SE armo!inne Jummal olgo tānnatud , kes neid emmaid nende foormast armo!lifikult on peästnud. Temma lasko need lapsokessed nende pühha ristmissee seadust mōda üleskas-wada , et nemmad omma ello aial kurratit ning keik temma asjad ning kõmed wöiksid ärra-
wandus.

wanduda, omma Jesust puhta süddamega tenida, ja nenda iggawesse ello párraks sada. Need emmad aitko se armas Jummal jálle nende endise terwise jure Jesusse Kristusse párrast, Amen.

Tånto surnutte párrast.

Tånnagem fa Jummalat n.t.s.

N. N.

Kedda Jummal siit kurjast ilmast on
årrakorristanud.

Se keigerwäggewam Jummal, kes tedda omma pühha nou járrele siit kurjast ilmast on årrakorristanud, andko neile kehhadele rahholist hingamist mulla sees, wäimsel pával ühhe rõomfa ülestousmist iggawesseks elluks. Ta woiko neid, kes nende surma párrast kurvaks sanud, omma pühha Waimo armoga rõmustada; agga meid keik öppetago temma meles piddama, et fa meie peame surrema, et moistastime ühhe önsa surma vasto targaste ennast valmistada, ja ommal aial sestisinnatsest waewalisest ilmast önsaste årralahkuda. Sedda andko se armas Jummal Jesusse Kristusse se õige surma årravoitja párrast, Amen.

Mahhafulutamisse Sannad.

Seie kohhus on fa Jummalat pallu-

da,

da, et se abbiello saaks ausaste ning kas-
sinaste meie seas petud. Nüüd
tahhab ennast üks paar rahwast
tahtwad ennast monni paar rahwast
abbiello sisse anda / mis mahhatulutatse.

essimest }
teist } korda
tolmat }

Peigmees on N. N.

Pruut on N. N.

Ons nüüd kellegi middagi nende abbiello
wasto rägimist, se tehko sedda aegsaste,
ning olgo pärast wait. Jummal and-
to neile omma armo ning õnne Jesusse
Kristusse meie hing peigmehhe pärast/
Amen.

Se Jummala rahho / mis üllem on
Eui keik moistus, hoidko meie süd-
damed ja meie meled Kristusse
Jesusse sees iggawes-
seks elluks,

A M E N.

* (°) *

g 3

Mon-

Monningad Palwe = Laulud,
mis enne Maria kütusse Laulo:
Minno hing auustab wägga n. t. s.
(Woib laulda.)

Wata Laulo = ramato 104 lehhe küsses.

Kristusse Tullemissse Pühhal.

Wallmistage teed selle Issandale. Halleluja!
Halleluja!
Ning tehke temma tee-radda tassasels. Halleluja!
Halleluja!

Joulo Pühhal.

Üks laps on meile sündinud. Halleluja! Halle-
luja!
üks poeg on meile antud. Halleluja! Halleluja!

Paasto Aial.

Kristus on meie eksitusse pärast hawatud.
Halleluja! Halleluja!

Ning meie pattiude pärast risti podud. Halle-
luja! Halleluja!

Kristusse ülestousmissse Pühhal.

Kristus on surmast ülestousnud, Halleluja!
Halleluja!

Ning on meile ello jálle tonud. Halleluja! Hal-
leluja!

Kristusse Taewaminnemisse Pühhal.

Kristus läks üles taewa, Halleluja! Halleluja!
Ning istub Jummal aaramal käel. Hal-
leluja! Halleluja!

Nel-

Nelli Pühbil.

Yakkita meile sinno pühha Waimo, Halleluja!
Halleluja!

Kes meie süddamed walgustab. Halleluja! Hal-
leluja!

Kolm-aino Jummalala Pühhal
ning

Muil Pühhapäivil.

Naata meile, Issand, siano armo, Halleluja!
Halleluja!

Ning anna meile sinno rahho, Halleluja! Hale-
leluja!

Laulud, ehk Palwed, mis Al-
tari ees laultakse.

1. Kristusse Tulemisse Pühhade Aial.

Umas Issand Jummal, ärata meid ülles pat-
to unnest, et meie walmis olleme, kui sinno ar-
mas Poeg tulleb, tedda römoga wastoröötma ja
puhta süddamega sind tenima, sesamma sinno arm-
sa Poia Jesusse Kristusse meie Issanda läbbi.

2. Joulo Pühhal.

Mele tänname sind keigewäggewam, armolin-
ne Jummal, et sinna omma armsa Poia mele
heaks oled lastnud innimeseks sundida; aita
meid nüüd heldeste, et sinno Poeg ka meie südda-
mes waimolikul kombel woiks sundida, et meie
nenda ommast wannast pattusest sundimissest lah-
ti peäseme, sesamma sinno Poia Jesusse Kristusse
meie Issanda läbbi.

3. Nedri Pålwal.

Sie tänname sind helde Jummal, armas tae-
wane Issa, et sinna omma armisa Poia käs,
so alla oled pannud, et temma meid kässö need,
misest ning Jummala wiħħast piddi peäsimma;
meie pallume sind süddamest; anna meile nūud
woimust keige pattude peäle, et mele neid wiħka,
me, mahħajattame, ning puhha ja öige ello sees
sinno ees ellame, sesamma sinno armisa Poia meie
falli önnisteggia läbbi.

4. Kolme Kunninga Pålwal.

Sh feigewäggewam, helde ning armolinne
Jummal: kes sinna need targad homiko
maalt üħħe tāħhe läbbi sinno Poia jure Petlemma
oled suħħatanud; sind pallume süddamest; anna
meile armo, et meie omma önnisteggia omma süd-
damesse otsime ning lejame, ning temma jure ella-
wa usso ning puhha esloga jāme Jes. Krist. n.t. s.

5. Maria Puhhastamisse eht Künnla-
pålwal.

Sh feigewäggewam, iggawenne Jummal, kes
sinna maggale Simeonile oled töfs teinud,
mls sa puhha Waimo läbbi temmale ollid töotand
et temma ei piddand silt ilmasti enne lahkuma kui
temma vinnia önnisteggiat Jesust piddi nāggema;
sind pallume meie süddamest; anna ka meile öige
usso läbbi Jesust rāħha, et meie tedda ka siin furja
ma-ilma ette woimte tunnistada ning kita, n.t. s.

6. Maria Kulutamisse Pålwal.

Seie tänname sind, oh iggawenne Jummal,
armas taewane Issa, et sinna roħfest ar-
must

must meie waeste pattuste peâle olled hallastanud ning omma Poia mele heaks lasknud innimeseks sündida; mele pallume sind feigest süddamest: walgusta ning te targafs pühha Waimo läbbi meie süddamed ning meled, et meie sinno armo ðiete õppime tundma, ning sinno Poia sundimisest, kan-natamisest ning surmast kasso sama, n. t. f.

7. Paasto Aial.

Stie tånname sind, armolinne, iggawenne Jummal, et sinna omma aino Poia peâle ei olle armo heitnud, waid tedda kefide innimeste heaks olled surma sis se annud, et temma keik meie pattud piddi risti-pu peâle kandma ning ärrawoit-ma; meie pallume sind süddamest: pühasta meid keikist pattudest et meie siin armo aial sinno armo rikis ellame, ning nenda ka wimati so au riki same, sesamma sinno Poia, n. t. f.

8. Kristusse üllestousmisse Pühhal.

Stie tånname sind, helde ning armolinne Jummal, et sinna omma Poia surma läbbi pat-to ning surma käest olled woimust ärrawotnud, ning tedda meie heaks kolmandamal pával üles-ärratanud, et meie temma läbbi piddime ðigeks ning waggaks sama; anna nüüd melle armo, et meie sedda feigest süddamest ussume, ning omma üllestousnud önnisteggia auuks udes ellus ella-me, n. t. f.

9. Kristusse Taewaminnemisse Pühhal.

Stie tånname sind, armolione Jummal, meie

armas taewane Issa, et sinno targa nou läbbi sinno armas Poeg meie kassuks taewa läinud, ning meie eest ikka pallub; anna meile arms, et meie nüüd ka, nenda fui meie kohhus on, waimolikkul Tombel ühhe pühha ello ning himmoga temmaga taewa lähháme, ning temma sanna kuleme n. t. s.

10. Nellipühhil.

Neie tånname sind, helde, iggawenne Jummal, et sinna omma pühha Waimo keilile usklikkudele olled töötanud, et temma neid keige töe sisse peab juhhatama; anna ka melle armo, et meie pattiudega pühha Waimo ei kurwasta, maid et meie ommad süddamed temma honesk anname, ning ikka temma sanna kuleme, Jesusse Kristusse sinno armsa Poia meie Issanda pärast.

11. Kolm-aino Jummala Pühhal.

Neie tånname sind, oh keigerwäggewam, iggawenne Kolm-ainus Jummal, et sinna meid olled lunnastanud, ning nou leidnud, kuis meie sinnoga piddime ühte sama; meie pallume sind süddamest: sunnita meid ueks innimeseks pühha Waimo läbbi, et meie ue süddamega ülle keige asjade sind woime karta, armastada ning sinno peale lota, Jesusse Kristusse meie Issanda pärast.

12. Neil Pühhapäivil pärast kolm-aino Jummala pühha.

Nhelde Jummal! armas taewane Issa, sinna tunnistad ühhe kalli wandega, et sul ei ole melehead paituste innimeste hukkatusse ning

ning surmast, waid tahhad, et nemmad peawad
pattust pôorma, ning sinno mele pârrast ellama;
sind pallume meie feigest süddamest, wotta armust
ka-utada keik meie patto sünd, ning pârw pâwalt
meie süddamed puhhastada Jesusse Kristusse
meie falli önnisteggia pârrast.

13. Ristia Joannesse Pâwal.

Heigewâggewam, helde ning armolinne
Jummal, kes sinna pûhha ristiat Joannest
olled läffitanud, et temma pattustpôormisse öppe-
tusse läbbi meie Issandale Jesussele piddi teed
walmistama, ning önnistusse tundmist pâtude
andeks andmissels öppetama; sind pallume meie
süddamest: lasse sinno armo walgust ning wâgge
paista meile ning keikile, kes istwad pimmedusses
ning surma warjus, ning sata meie jallad ehk süd-
Dame himmud rahho tee peâle, Jesusse Kristusse
n. t. s.

14. Maria Katsma-minnemisse Pâwal.

Harmolinne, iggawenne ning helde taewane
Jessa, kes sinna pûhha Waimo läbbi Elisa-
betile olled teâda annud, et se önnistud Abra-
hami seme Jesus Kristus Mariast piddi ilmale
sündima; anna meile armo, ning te targaks meie
süddamed sinno armo walgusse ning wâe läbbi,
et meie ka sinno armsa Poia ðiete öpplime tund-
ma, keige patto wasto abbi ning armo temma
käest otsima ning sama, ja nenda sinno au ning ön-
nis.

nistusse riki párrime sesamma sinno Poia Jesusse
n. t. s.

15. Mihkli Páwal.

Heigewággiwam, armolinne Jummal, kes finna ommad pühhad Inglid sinno sure nimme auuks ning kitusseks olled lonud ja läktitad neid ka nende tenistusseks, kes sedda iggarwest onnistust peawad párrima; anna meile armo et meie neid süddameliiko pattustpöörmissse ning pühha eloga woiksi meid armust pühha Inglidega meie ello otsani, et meie vårrast nendega sind iggarwest woime kita ning tånnada, Jesusse Kristus, se n. t. s.

16. Juminala Kåssust.

Heigewággiwam, pühha ning ðige Jummal, kes finna keik pattud wágga wiikad, ning sepårrast omma Poia läktitanud seie ilma sis, et temma kurrati tööd ehk pattud piddi årrarikuma, ning et kåsso ðigus meie sees piddi sündima; meie pallume sind süddamest: aita nüüd meid waesi rammotumaid, et meie pühha Waimo läbbi sinno kåsso järrele kui waggad lapsed ellame, ning pühha ja ðige eloga sind tenime, Jesusse n. t. s.

17. Pühhaast Risti-Ussust.

Amas Issand, heigewággiwam Jummal, kelle käest keik head ning täielikud annid tullewad, sa tead, et ükski ei voi ennesele ommast väest

wāest ðiget uslo anda, sepārrast pallume meie süd-Damest: anna omma pühha Waimo läbbi meile ðiget usfo, et meie omma Issandat Jesust ðiete öppime tundma, temma sanna ifka kuulma ning nenda kindla lotusse läbbi temmaga ühte meie otsani jáma, Jesusse n. t. s.

18. Palwest.

H helde, armolinne ning tössine Jummali, fes sinna meid olled käsknud palluda ning töötanud feikide palwed kuulda, fes omma patto häddä tundwad, kahhetserwad ning sinno käest abi otsiwad; anna meile armo, et la meie woime waimus ning iðes sind palluda, ning nenda furrat, patto ning ma-ilma nou-andmisze peale voi-must sada, Jesusse Kristusse n. t. s.

19. Ristmissfest.

Heigewäggewam Jummali, armas taewane Issa, les sinna omma armsa Poia meile lunnastajaks olled annud, ning temma läbbi pühha ristmissze ning uestfündimisse olled seadnud, et meie piddime ommast vattust lahti ning sinno riki sama; anna meile nüud armo, et meie omma pat-tust süddant iggapärwase kahhetsemisse ning pat-tust, pöörmissze läbbi árra- upputame, ning feige patto ning furja himmudega surretame, et se uus innimenne ehk südda woiks ette tulla, ning sinno meie Jummala ees ðige ning pühha ello sees ella-da, Jesusse Kristusse n. t. s.

20. Püh-

20. Pühast Õhto-sõma-aiaast.

Eie tānname sind, armas Jummal, helde taewane Issa, et sinna omma armia Poia olled lällitanud meile lunnastajaks, kes omma kalli libbeda kannatamisse ning surma mällestusseks se pühha õhto-sõma-aia on seadnud; anna meile armo et meie ölete õppime moistma, kui vägga meile helde õnnisteggia meid on armastanud, ning lunnastamisse läbbi meile saatnud, et meie temma läbbi keigest kurjast ning pattust peame lahti sama; pühasta ning parranda meie süddamed pühha Waimo läbbi, et meie omma õnnisteggia lunnastamisest iggapäärto woime abbi ning kasso sada, sesamma meie kalli lunnastaja pārrast.

21. Pārrast Õhto-sõma-aega.

Eie tānname sind, armolinne Jummal, et sa meid omma Poia läbbi olled lunnastanud, ning sesinnatse kalli armo mällestusseks meid temma kalli ihho ning werrega sōsenud ning jootnud; meie passume sind süddamest, lasse se meile siggida, et meie leik pattud, mispārrast meie armas Jesus on surnud süddamest vihkame õiges uskus väoge wottame, kannatlikkud olleme, ning issekeskis tullise armastusse sees ellame, sinno armia Poia meie Issanda Jesusse Kris-

tusse pārrast.

• (o) •

Laut-

Laulatamisse Sannad.

Selle Kolm = aino Jummala
Jummala se Issa, ning se Poia, ning se
puhha Waimo nimmel, Amen.

Armad Sôbrad.

Gesinnane paar rahwast,
Peigmehhe nimm on N. N.

Prudi nimm on N. N.
cahtwad ennast abbiello sisse anda. Et nûud
ûhhelgi tânnimi et olle olnud middagi râgimist
nende abbiello wasto, ei pea ka ûhhelgi lubba
ollema pârast sedda aega middagi nende
abbiello wasto râgida.

Sepârrast küssin minna sinnult,
Peigmees

Pruut,

kas sinno süddame nou on, et sinna tah-
had.

Omma Prudi N. N. ommaks naeseks
wôtta

Omma Peigmeest N. N. ommaks mehhets
wôtta,

ning temmaga ellada ning kannatada
teik / mis Jummal sinno peâle panneb,
head ning turja, rômo ning willetsust,
rikkust ning waesust, egga tahha ennast
tem-

temmasti ãrralahutada, enne kui Jum-
mal isse teid lahutab surma läbbi.

Ons sul nüüd se meel ning nou, siis ütle
feitide kuuldes selgeste:

Jah Jummal a nimmel.

Menda küssin minna ka sinnult

Pruut n. t. s.

Wahhetage nüüd abbiello sõrmuksed:

Andke ka teine teisele kat.

Mis Jummal on ühte pannud,
sedda ei pea ükski innimenne lah-
hutama.

Sepärrast, et teie nüüd ennast abbiel-
lo sisse annate, ning sedda Jummal a ning
innimeste ette tunnistate, ja teine teisele
sõrmuksed ning kat ollete annud, laula-
tan minna teid ühte abbiello-rahwats.

Jummal a se Issa / Jummal a se
Poia ning Jummal a se pühha Wai-
mo nimmel, Amen.

Duulge nüüd Jummal sanguast, mis abbi-
ello on, ning kuida Jummal sedda on
seadnud.

Menda ütles Jummal Issand:
Se ep olle mitte hea, et innimien-
ne

ne üksi on, minna tahhan temmale
abbi tehha, mis temma kohhane
on.

Suis laskis Issand Jummal
raske unne Aldama peale tulla, et
temma uinus maggama, ning wot-
tis ühhe temma külje luist, ning
panni sedda asset finni lihhaga,
ning Issand Jummal teggi sedda
külje-luud, mis ta Aldamast wot-
nud, naeseks, ja satis tedda Aldama
jure. Suis ütles Aldam: se on
nūud lu minno luist, ning lihha
minno lihhast, tedda peab mehhe-
naeseks hütama, sest et temma meh-
hest on woetud; sepärrast jättab
mees omma issa ning emma mah-
ha, ning jáåb naese jure, ning nem-
mad peawad ollema üks lihha.

Et teie ennast nūud ollete Jummala nimmel
abbiello sisse annud, suis kuulge esmalt Jum-
mala sanna sest abbiellust.

Menda ütleb pühha Paulus:

h

Nae-

Naeſed, kuiſe omma meeste sanna, nenda kui Issanda sanna, ſeſt mees on naeſe pea, nenda kui ka Kristus on foggoduſſe pea, ja temma on omma iho önnisteggia. Alga kui foggoduſ on Kristuſſe melewalla al, nenda ka naeſed omma meeſte melewalla al keige aſja ſees.

Mehhed, armastage ommad naeſed, nenda kui Kristus ka on armastanud ſedda foggoduſt, ja on iſſe-ennast ſelle eest arra-annud, et temma tedda piddi pühbitſema, ja puhtaks pessema wee-pessemisse läbbi sanna ſees, et temma ſedda foggoduſt enneſele piddi ſeādma ausaks; fel ep olleks ühtegi wigga egga fortſo egga muud ſeddasarnast-waid et temma piddi ollema pühha ning laitmatta; nenda peawad ka mehhed ommad naeſed armastama kui omma enneſte ihhud. **Kes** omma naeſt

naest armastab, se armastab isses
ennast; sest ükski ep olle ial omma
ennese lihha vihkanud, waid tem-
ma toidab ning hoib sedda, nen-
da kui ka Issand sedda foggodust.

Teiseks.

Bauleg ka sedda risti, mis Jummal abbiel-
lo peale on pannud.

Nenda ütles Jummal naese wasto:

Minna tahhan sulle wägga pal-
jo waewa sata, kui sa käima peale
saad; sinna pead waewaga lapsi
ilmale toma, ning sinno tahtminne
peab so mehhhe tahtmisze järrele olle-
ma, ning temma peab sinno ülle
wallitsema.

Ning Mehhe wasto ütles Jummal:

Sepärrast et sinna olled kuulnud
omniw naese sanna, ning sönud sest
puust, mis minna sind keelsin, üt-
teldes: sinna ei pea sest mitte sôma:

h 2 årra-

ärranetud olgo se Ma sinno pàrrast,
 waewaga pead sinna sest sòma om-
 ma ello aega; fibbowitso ning ohha-
 kaid peab temma sinnule kaswata-
 ma, ning sinna pead wàlja rohhud
 sòma: omma palle higgi sees pead
 sinna leiba sòma, senni kui sa mullaks
 saad, sest festssammast olled sa woetud.
Sest sinna olled pòrm, ning pead jäl-
 le pòrmuks sama.

Kolmandamaks.

(Kui teie omma abbiello Jummala
 tahtmisse järrele hakkate ning aiate) siis
 peab se teie ròðm ollema, et teie teate ning
 ussute, et teie abbiello on Jummala mele
 pàrrast: sest nenda on kirjotud: Jummal
 loi sedda innimest ennese sarnatseks, Jum-
 mala sarnatseks loi temma tedda; temma
 loi neid mehhets ja naeseks; ning Jummal
 önnistas neid, ning Jummal ütles nende
 wasto: saatke suggu ja siggige, ning tåitke
 se Ma tåis, ning saatke sedda ennesta allu
 ning wallitsege ülle lallade merres, ülle lin-

dude

dude taewa al, ning ülle keige ellajatte, mis
Ma peål liguwad. Ning Jummal watas
keige se peåle, mis temma olli teinud, ning
wata, se olli wägga hea.

Sepärrast ütleb ka kunningas Salomon:
Kes ühhe hea naese saab, se saab hea asia,
ning saab Issandalt önnistust.

Pallugem:

Oh armolinne Issand Jummal! kes
sa meest ning naest olled lonud, ning ab-
biello seådnud, ning pealegi ihho so-uga
önnistanud, ning se läbbi sedda fallaja
asia enne tåhhendanud, et sinno armas
Poeg Jesus Kristus omma prudi, selle
pühha risti foggodusse, peigmees piddi
ollema; meie pallume sinno pohjatumia
armo: årra lasse sedda abbiello mitte hut-
ka ning nurja misina; waid pühhitse ning
hoia sedda meie seas, ja anna selleninnat-
sele abbiello-rahwale armo ihho ning hin-
ge polest, et nemiad wottakfid sind karta
ning armastada, ning sinno rahho sees üh-
hemelelised olla, Jesusse Kristusse meie
Issanda läbbi, Amen.

Issa meie, kes sa olled taewas n. t. f.

Se J̄ssand, önnistago teid
ning hoidko teid.

Se J̄ssand, walgustago om-
ma palle ülle teid, ning olgo
teile armolinne.

Se J̄ssand, tōstko omma pal-
le teie peale, ning andko tei-
le omma rahho !

Se armolinne Jummal andko teile ar-
mo , et teie omma abbiello Jummala
tahtmisze järrele woiksite hakkada ning
aiada , ning sedda önne , mis Jummal
wagga abbiello rahhwale on tōtanud-
sada. Jummala vühhā Waim juhha-
tago teid ðige tele, Amen.

Nist-

Nistmisse Sannad. Selle folm-aino Jum- mala

Jummala se Ëssa, Jummala
se Poia ning Jummala se pühha
Waimo nimmel, Amen.

Mis peab lapse nimmi ollema?

Minne årra sinna rojane waim,
ning anna maad pühhale Waimule!
N. N. Wotta pühha risti tåht om-
ma otsa ning omma rinna ette

ühheks meletulletamissets;

Et sind ristitakse Kristusse peale, kes sinno
heaks on risti lõdud, ning et sinna keigest pead
ossa sama, mis Kristus omma kannatamisse
ning surma läbbi sinnule on saatnud; ning et
sinna kannatlikko süddamega keik risti surmani
pead kandma, mis temma sinno peale panneb.

Pallugem :

Oh feigewåggewam/ iggawenne Jum-
mal, meie Issanda Jesusse Kristusse Is-
sa, minna húan sind appi sesinnatse sinno
sullase M. M. (ümmardaja M. M.) párrast,
fes sinno ristmisce anni pallub, ning sinno
iggawest armo waimolikko uesündimissee
lábbi tahhab. Wotta tedda wasto, Issand,
nenda kui sinna olled üttelnud : palluge,
süs peab teile antama, otsige, süs peate teie
leidma, koppourage, süs peab teile lahti teh-
tama. Sepárrast anna nüüd sedda head
sellele, fes pallub, ning te uks lahti selle-
le, fes koppatab, et temma se taewase pes-
semisse iggawest önnistust woiks sada,
ning sinno iggawest riki párrida, mis sin-
na armust olled töutanud, Jesusse Kris-
tusse meie Issanda lábbi, Amen.

Pallugem weel:

Oh feigewåggewam, iggawenne Jum-
mal, fes sinna wee· uppurusse lábbi om-
ma kange kohto párrast sedda uskmatta
ilmia olled árra upputanud, ning sedda
usklitko Noa kahhetsakesi omma sure ar-
mo párrast hoidnud, ning sedda kangekae-
last

last Warao keige temma wæga punnase
merressé árra-upputanud, ja omma Is-
raeli rahwast fuiwalt läbbi saatnud, ning
olled sega omma ristmisze pessemist, mis
pärrast piddi tullema, ennetähhendanub,
ning omma armia Poia meie Issanda
Jesusse Kristusse ristmisze läbbi sedda
Jordanit ning keik wet önsaks ning roh-
feks árapessemissets olled pühhitsenud
ning seädnud. Meie passume sesinnatse
sinno Poia pärrast sinno pohjatumia ar-
mo, hallasta sesinnatse omma sullase N.
N. (ümmardaja N. N.) peale, ning ön-
nistä tedda õige ussoga waimus, et sesin-
natse önsa wee läbbi temma sees woiks
árra-uppuda ning kadduda keik / mis
temmale Adamast on sündinud, ning mis
temma ka isse se peale on teinud, et tem-
ma usematumatte arrust woiks árralah-
kuda, pühha risti-foggodusse laewa sees
fuiwalt rahkul olla, ning iggal aial tulli-
ne waimus, römus lotusses sinno püh-
ha nimme ðiete tunda, karta ning armas-
tada, et temma keige uskliftudega igga-
west ello woib sada / cui finna olled töo-
tanud Jesusse Kristusse meie Issanda
pärrast.

Minna wānnun sind årra, sinna ro-
jane waim, Jummala se Issa, ning se
Poia, ning se pühha Waimo nimmel, et
sinna årralähhad sesinnatse Jesusse Kris-
tusse sullasest, (ümmardajast) nimmega
N. Amen.

Kuulgem pühha Markusse pühha Ewange-
liummi:

Ning nemmad töid lapsoleksi Jesusse
jure, et temma neisse piddi puutma;
Agga Jüngrid soitlesid nende peale, les
neid töid. Agga kui Jesus sedda näggi,
sai temma meel wägga haigeks, ning
ütleb nende wasto: laske need lapsoles-
sed minno jure tulla, ning årge leelge
neid; seest nisugguste päralt on Jum-
mala riik. Töest minna ütlen teile: les
Jummala riki wasto ei wotta kui laps,
se ei sa mitte senna sisse, ning temma
wottis neid kaenla, panni läed nende peale,
ja önnistas neid.

Pallugem:

Issa meie, kes sa olled taewas n. t. s.

Se Issand hoidko sinno sissetul-
lemist

lemist ning wåljaminnemist nüüd ning
iggawest, Amen.

M. Kas sinna wañnud årra furratit?

Jah minna wañnum tedda årra.

Ning keit temma tööd ning teggo?

Jah.

Ning keit temma asjad ning kõmbed?

Jah.

M. Kas sinna ussud Jummal se Issa
keigewäggewama taewa ning Ma Loja
fisse?

Jah minna ussun.

M. Kas sinna ussud Jesusse Kristusse
temma aino Poia meie Issanda fisse, kes
on sadud pühast Waimust/ ilmale todud
neitsist Mariast, kannatanud Pontius-
se Pilatusse al/ risti peåle podud/ sur-
nud ning mahhamaetud; alla läinud pör-
go hauda, kolmandamal pâwal jâlle ül-
lestousnud surnust, üllesläinud taewa,
istub Jummal omma keigewäggewa-
ma Issa parramal käel/ sealt temma
tulleb kohhut moistma ellawatte ning sur-
nutte peåle?

Jah minna ussun.

M. Kas

M. Kas sinna ussud pühha Waimo
sisse, übt pühha risti-koggodust, pühhade
ossasamist, pattude andeks-andmist, lihha
ülestousmist, ning iggawest ello?

Jah minna ussun.

M. Kas sinna tahhad ristitud sada?

Jah Jummal a nimmel.

M. Minna ristin sind Jummal
se Issa, Jummal se Poia, ning
Jummal pühha Waimo nimmel.

Se feigewäggewam Jummal, ning
meie Issanda Jesusse Kristusse Issa, kes
sind M. M. ueste sünntanud wee ning
pühha Waimo läbbi, ning sinnule keit pat-
tud andeks annud, se kinnitago sind om-
ma armoga iggawessets elluks, Amen.

Se Issand, önnistago sind,
ning hoidko sind;

Se Issand, walgußtago om-
ma palle ülle sind, ning ol-
go sulle armolinne,

Se

Se J̄ssand, töstko omnia pal-
le sinno peåle, ning andko
sulle omma rahho, Amen.

Se armolinne Jummal andko armo/
et se lapsokenne woits üllestaswada se su-
re Jummala mele pârrast ning auuks/om-
ma wannematte römuks, ning omma en-
nese hingे önnistussets.

Agga teie/ fes teie lapse asseinel kurrati
tööd ning teggo, asjad ning kõmed olle-
te ärrawañnu, tulletage omnia mele/
mis teie ommas ristmisses Jummalale
ollete töötanud, ning mis meie J̄ssand Je-
sus Kristus ütleb: Eti teie ei pôra ümber
ja ei sa Eti need lapsokessed, siis ei sa teie
mitte taewa=riki. Agga se armolinne
Jummal andko armo teile ning selle lapso-
kessele Jesusse Kristusse meie J̄s-
sanda pârrast, Amen.

Jummala rahho olgo teiega,
Amen.

103) o (804

Pal

Palwe Matmisse jures.

Mullast olled sinna lodud;
 Mullaks pead sinna sama;
 Mullast årratab sind Jesus Christus sinno
 Ónnisteggia jálle wiimsel påval üles.

Pallugem:

H !. Feigewåggewam ning ar-
 molinne iggawenne Jummal
 fes sinna pattude párrast innimes-
 se peale olled pannud, et temma
 peab surrema, fes sinna ka (et inni-
 messed ei piddand iggaweste sur-
 ma sis se jáma) omma ainosündi-
 nud Poega Jesuist Kristuist olled
 surma sis se annud; kennel ep olnud
 ühtegi patto; ning nenda omma
 Poia surma läbbi sedda ónne kefile
 usklikkudele ning waggadele olled
 saatnud, et surm ei woi neile kahjo
 tehha. Póra nüud omma Issa
 palle omma waestе laste pole, ning
 anna meile sinno rohke armo, et
 meie

meie sün ühhes fo-us olleme sinno fittusseks ning auuks, ning et meie sesinnatse matmisse jures omma mele tulletame, et ka meie (kui finna tahhad ning meid kutsud,) peame surremat ning mullaks sama, ja et meie öppime hästi moistma, et meil sesinnatse willetsa ello sees findlat asset ei olle. Anna, oh armolinne Jummal, omma armo, et meie sedda takka nouame, mis iggawenne on, ning sesinnatse häddalisse ello sees nenda ellame sinno pühha tahtmisse járrele, et meie sesinnatse meie wennaga (øega) wiimsel påwal ülestouseme iggawesseks elluks, sinno armsa Poia Jesusse Kris-tusse meie Issanda párrast!

Amen.

Pallugem weel:

Issa meie, kes sa olled taewas,
n. t. s.

Se

Se J̄essand, önnistago sind,
ning hoidko sind.

Se J̄essand, walgustago om-
ma palle ülle sind, ning olgo
sulle armolinne.

Se J̄essand, töstko ömna pal-
le sinno peåle, ning andko
sulle ömna rahho,
Amen.

